

Усім — про все

СВІТ

<http://svit11.wordpress.com>

**Найцікавіша
ГАЗЕТА
для кожного
з вас
Чернігівщина.
Україна. Світ**

-інфо

Чернігівська обласна газета

Виходить з лютого 2012 року

№85 18 серпня 2016 року

Ціна 4 гривні

3 Днем Незалежності!

25 років сподівань

24 серпня 1991 року парламент республіки, тоді ще Верховна Рада Української РСР, ухвалив Акт про незалежність України. Огляньмо коротко чвертьвіковий шлях незалежної Української держави.

Парламент

Верховна Рада України — наш єдиний законодавчий і головний орган державної влади у парламентсько-президентській республіці. Це вже восьмий парламент за роки незалежності, рахуючи першим Верховну Раду УРСР, обрану 1990 року, в якій уже було сильне демократичне крило. Деякі парламенти не добували до кінця каденції і обиралися на позачергових виборах нові — у 2007 і 2014 роках.

Виборча система постійно змінювалася: Рада обиралася і за мажоритарною системою, і за пропорційною (партійною) або за змішаною — як нинішня. Обидві системи — і мажоритарна, і пропорційна (а відтак і змішана) — показали в наших умовах свої недоліки. Мажоритарна демонструвала засилля демагогії і популізму кандидатів, підкуп виборців, порушення виборчого законодавства. Пропорційна засвідчувала слабкість наших партій, які за суттю є додатками великого бізнесу. Загалом усе це — прояви слабкості нашого громадянського суспільства.

Колишні політв'язні, депутати Верховної Ради. 16 липня 1990 р., у день ухвалення Декларації про державний суверенітет України. Зліва направо: Левко Горохівський, Олесь Шевченко, Левко Лук'яненко, Степан Хмара, Михайло Горинь, Богдан Ребрик, Ірина Калинець, В'ячеслав Чорновіл, Богдан Горинь, Генріх Алтунян, Михайло Косів.

Президенти

Маємо за роки незалежності 5 президентів. Перший, Леонід Кравчук, пробув на посаді два з половиною роки замість належних чотирьох: був змушений піти у відставку через соціальні протести. Натомість Леонід Кучма став рекордсменом президентства, пробувши на посаді два терміни (понад 10 років), — саме при ньому каденцію глави держави було збільшено до 5 років. Третій президент Віктор Ющенко був отруєний ще кандидатом на посаду, в розпалі виборчої кампанії, восени 2004 року. Злочин не розслідувано досі. Ющенко прийшов на посаду завдяки Помаранчевій революції 2004 року — масовим акціям протесту проти фальсифікації владою результатів виборів на користь Януковича. Четвертий президент Віктор Янукович фактично був скинутий з посади внаслідок ще більш масових акцій протесту — другого Майдану, Революції Гідності, врятувався втечею з України і переховується від українського правосуддя в Росії. Нинішній президент Петро Порошенко був обраний у травні 2014 року, на позачергових виборах, у першому турі (це вперше після обрання Кравчука).

Населення

На превеликий жаль, за ці 25 років Україна різко втратила своє населення. На початку незалежності нас було 52 мільйони, тепер — 42,5. При-

чому далеко не всі українці нині мешкають у країні. Кілька мільйонів наших громадян перебувають у статусі заробітчана за кордоном. В Україні давно вже від'ємна демографічна статистика — народжується людей менше, ніж помирає.

Територія

Уперше за роки незалежності ми втратили частину території. Весною 2014 року в Криму, автономії України, місцева сепаратистська влада за сприяння Росії провела так званий референдум, незаконний і сфальсифікований, — за відокремлення від України, а потім — за приєднання до Російської Федерації. Що Росія тут же затвердила, приєднавши Крим до себе. Уперше за 70 років (післявоєнну історію) одна держава силоміць приєднала до себе частину території іншої. При невтручанні Європи і світу.

Війна

Невдовзі після цього, користуючись переминою влади в Україні, Росія інспірувала сепаратистські процеси на Донбасі. Місцеві зрадники-сепаратисти за прямого втручання Росії, в тому числі військового, взяли під контроль майже половину Донбасу — Донецької і Луганської областей, провели такий незаконний і фальшивий, як і в Криму, «референдум» і проголосили відокремлення від України, утворення так званих Донецької і Луганської «народних республік». Третій рік ця територія, разом із обласними містами Донецьком і Луганськом, є не підконтрольною Українській державі.

А найгірше — на нашу землю вперше за чверть століття прийшла війна. Спроби України, цілком законні й резонні, повернути контроль над територіями своєї держави, наштовхнулися на збройний спротив сепаратистів, підтриманих прямою військовою агресією Росії. Підписання Мінських угод у вересні 2014 року і повторне — в лютому 2015 року не припинило ні війни, ні фактичної окупації частини України. І це відбувається за мовчазного потурання агресорам і сепаратистам з боку європейської спільноти.

Війна забрала в нас тисячі вбитих, тисячі поранених, понад мільйон людей стали біженцями.

**VI Всесвітній форум українців
відбудеться в Києві 20 - 21 серпня
Вітання представникам
світового українства!**

Два з половиною роки загибелі Небесної Сотні

Злочинів не розслідувано, винних не покарано

18 лютого 2014 року тримісячне протистояння анти-української влади регіоналів і народного протесту — Майдану, Революції Гідності увійшло в заключну, на жаль, криваву фазу. Того дня було вбито близько 20 учасників акцій протесту — вперше в історії нашої незалежності вбивство учасників акцій сталося в самому центрі столиці. Потім був нічний штурм Майдану, протистояння наступного дня і ще більш криваве 20 лютого, коли загинуло близько 90 людей.

Точної кількості жертв, їхніх імен не встановлено досі. Як і за два з половиною роки нової влади досі не розслідувано цього злочину, не покарано винних.

Мінські угоди — фікція

**Якщо не виконується перший
і основний пункт — припинення вогню**

12 серпня виповнилося півтора роки, як були підписані Мінські угоди — про припинення війни на Донбасі й урегулювання кризи. Власне, цим були підтверджені перші Мінські угоди, підписані 5 вересня 2014 року. Але цього разу документ підписали на найвищому рівні — президенти України, Росії, Франції, канцлер Німеччини.

Минуло півтора роки. Не виконано першого, головного пункту угод — негайного припинення бойових дій. Щодня сепаратисти, за підтримки їхніх російських покровителів, обстрілюють позиції українських військ. За ці півтора роки так званого «перемир'я» загинули сотні українських військових, тисячі отримали поранення. І далі гинуть мирні мешканці. Чому? Це питання до європейської і світової спільноти. Адже угоду підписали глави найбільших країн Європи.

Триває передплата на нашу газету

**Усі поштові відділення й листоноші області
ведуть передплату на «Світ-інфо» на будь-який
термін і на будь-яку адресу в області.**

Передплатна ціна на газету — найнижча.

Вона становить усього 8 гривень на місяць.

Передплатний індекс «Світ-інфо» —

Також газета **продається в роздріб** поштою — в кіосках, відділеннях і райвузлах зв'язку.

Основні теми газети:

- Події в області, Україні і світі.
- Політика, соціальні проблеми, екологія.
- Публікації раніше невідомої нам історії України, СРСР.
- Проза і поезія відомих письменників світу.
- Культура, мистецтво, спорт.
- Корисні поради.
- У світі цікавого.

«Світ-інфо» — газета для кожного з вас!

**Кожному читачеві газети —
ще одного-двох читачів**

Прочитавши нашу газету, покажіть її своїм друзям, знайомим, колегам, запропонуйте також передплатити. Чим більше буде передплатників, тим міцнішою буде «Світ-інфо» в інформаційному просторі області.

86514

Бліц-інформ

«Кобзарський Спас у гетьманському Батурині»

19 серпня Національний заповідник «Гетьманська столиця» запрошує на свято «Кобзарський Спас у гетьманському Батурині». Ви зможете відзначити світле свято Преображення Господнього в колі визначних кобзарів України.

Цього дня ми відзначимо і День пасічника — матимете унікальну можливість поласувати медом тої землі, яка дала світові Петра Прокоповича, найвидатнішого бджоляра.

О 10.00 у церкві Воскресіння Господнього цитаделі Батуринської фортеці — богослужіння з нагоди свята та освячення яблук, меду.

Захід проходить на території цитаделі Батуринської фортеці. Початок — об 11.00. За підтримки батуринського міського голови Леоніда Душі й депутата Чернігівської обласної ради Надії Міклухо-Маклай.

Партнерство з польським бізнесом

Співробітництво у сфері промисловості та підготовки медичних кадрів стало темою обговорення між представниками Чернігівської обласної державної адміністрації та делегацією польського міста Познань. Робоча зустріч відбулася в ОДА.

Заступник голови ОДА Сергій Сергієнко зазначив: «Промисловість області зацікавлена в інвестиційних проєктах. Відповідно до Програми уряду з наступного року буде припинено вивезення лісу як деревної сировини з території України. Враховуючи, що Чернігівщина щороку заготовляє близько 1700 тисяч кубометрів деревини, дуже доречним було б будівництво в області великих деревопереробних комбінатів, збільшення мережі підприємств із виробництва меблів». Також він наголосив на необхідності розширення ринків збуту, в тому числі до Польщі.

Польська сторона висловила зацікавленість стосовно будівництва в Чернігові сміттєпереробного заводу, співробітництва в галузі машинобудування, текстильної і хімічної промисловості, обробки металу й деревини, а також виробництва сільгосппродукції.

Телефон контролю за використанням бюджетних коштів

Чернігівська міська рада звернулася до громадян із пропозицією повідомляти про факти зловживань при використанні коштів бюджету міста. Для цього фінансове управління відкрило телефонну «гарячу лінію». Номер цього телефону (0462) 930-630, за яким кожен може повідомити про факти порушень.

Молоко з Куликівки купують Азія і Африка

Говорить керівник ПрАТ «Куликівське молоко» Олександр Бажан:

— Ми вже продали близько 400 тонн сухого молока. Поляки, наші партнери, привезли пакистанців побачити наше підприємство, оскільки ті звикли все перевіряти, перш ніж купувати. Серед інших країн, до яких експортуємо сухе молоко, — Арабські Емірати, Судан, Бангладеш, Алжир. Покупці там вимогливі, взаємні з виробником базуються на довірі та якості. Раз обдуриш — більше не куплять. Стосовно якості: покупці з цих країн брали молоко в США, Новій Зеландії, знають, який продукт якісний, а який — ні. Сухе молоко, яке в нас закуповують, іде на кондвироби, молочні продукти.

Росія як ринок збуту — без потреби. Жодного кілограма продукції на Росію ми не відправляли.

Вшануймо героїв: всеукраїнська акція «Єдина родина України»

20 – 21 серпня цього року в Чернігові відбудеться всеукраїнська акція «Єдина родина України». З усіх куточків держави до міста з'їдуться члени сімей загиблих героїв. Захід відбуватиметься під гаслом «Біда не зламала. Біда об'єднала». Наш обов'язок — підтримати сім'ї, які втратили найрідніших людей.

У рамках акції буде замінено банер на Стелі вшанування загиблих, встановлених на Красній площі Чернігова. Прохання до членів родин загиблих воїнів: якщо ви бажаєте внести корективи в біографічні дані чи змінити фото близької людини, будь ласка, зверніться до Департаменту інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю ОДА на адресу: м. Чернігів, вул. Шевченка, 7 (вхід із боку вулиці Шевченка), кабінет №3; тел. 0462-67-58-91, Слєзко Ігор Іванович.

Також ваші побажання й зауваження можете висловити, зв'язавшись із головою громадської організації членів сімей загиблих військовослужбовців «Єдина родина Чернігівщини» Миколою Миколайовичем Шанським, тел.: 0462-60-60-44.

Основні фінансові витрати щодо акції взяли на себе обласна держадміністрація та міська рада. Також організатори звертаються до всіх небайдужих громадян, організацій та підприємців за можливою фінансовою допомогою. Кошти на

проведення акції можна перерахувати на рахунок громадської організації «Єдина родина Чернігівщини»: м. Чернігів, вул. Гетьмана Полуботка, буд. 70, кімн. 105, код ЄДРПОУ 40431906, п/р 26005300039375, МФО 353553, Чернігівське обласне управління АТ «Ощадбанк».

Програма акції «Єдина родина України»

20 серпня, субота

14:30 — покладання квітів до пам'ятника «Борцям за волю і незалежність України» (біля Катерининської церкви);

14:40 — поминальна молитва, встановлення свічок та покладання вінків до Дошки Пошани загиблим Героям (Красна площа);

15:40 — флешмоб «Біда не зламала! Біда об'єднала!» (Красна площа);

17:00 — офіційна частина заходу, концертна програма (обласний академічний театр ім. Т. Шевченка).

21 серпня, неділя

9:00 — круглий стіл «Співпраця родин, волонтерів та влади» (навчально-методичний центр профспілок, вул. Шевченка, 105-а).

Учасники акції: близько 400 членів родин загиблих учасників АТО з усієї України.

Лікуються учасники АТО та члени їхніх родин

На Чернігівщині керівництво Центру радіаційного захисту та оздоровлення населення спільно з управлінням охорони здоров'я обласної адміністрації на початку літа, в рамках місячника медичного обстеження воїнів-АТОшників, ініціювало програму надання безкоштовних послуг з обстеження й лікування для учасників АТО та членів їхніх родин.

Нині програма, як розповів завідувач поліклінічного відділення Центру Іван Осадців, діє вже на постійній основі, а послугами амбулаторного обстеження та диспансеризації у відділенні променевої діагностики та консультаціями вузьких спеціалістів із рекомендаціями на лікування, зокрема і з направленням на санаторно-курортне лікування, скористалися вже понад 100 осіб, а п'ятеро пролікувалися в терапевтичному і психоневрологічному відділеннях.

Висококваліфіковані спеціалісти Центру мають відповідну підготовку для лікування учасників АТО й великий досвід роботи з людьми, які діяли в екстремальних умовах, зокрема ліквідаторами аварії на Чорнобиль-

ській АЕС. У відділенні неврозів та пограничних станів для повноцінного лікування та реабілітації використовуються методики електростимуляції й гіпнозу.

Завідувачка психоневрологічного відділення Центру Наталія Мокроусова зазначає: «У багатьох людей, які побували в зоні бойових дій, розвивається посттравматичний стресовий розлад. А проблема невротичних розладів нині є дуже актуальною. Така категорія населення, як учасники АТО, їхні родичі, переселенці, потребують великої уваги. Ми намагаємося повернути суспільству повноцінних морально і психічно здорових людей. Під час лікування застосовуємо медикаментозну терапію плюс психотерапевтичну допомогу, реабілітаційні програми, тобто весь комплекс. Паралельно учасник АТО може пройти повне соматичне обстеження, це й УЗД черевної порожнини, комп'ютерну томографію тощо».

У терапевтичному відділенні бажаючі можуть пройти амбулаторно або стаціонарно відновлювальне лікування, включно з масажем, фізіотерапевтичними процедурами, а також пролікувати серцеві, легеневі та шлунково-

кишкові захворювання.

Олександр Лепеха, доброволець першої хвилі мобілізації, який служив навідником гармати в 1-й окремій танковій бригаді на Луганщині, проходить лікування стаціонарно: «Звернутися сюди за медичною допомогою мені порадили товариш, з яким я разом служив у танковій бригаді. Умови тут для людини створені дуже гарні, в мене тільки позитивні враження. Вважаю, що така допомога потрібна кожному, хто пройшов крізь війну. Стреси, отримані там, рано чи пізно проявляються, і краще пройти курс реабілітації одразу після демобілізації, не відкладаючи на потім».

Кожен учасник АТО і член його родини можуть отримати безкоштовне медичне обстеження й диспансеризацію в Чернігівському центрі радіаційного захисту та оздоровлення населення за адресою: м. Чернігів, вул. Шевченка, 160.

Телефони для довідок: 95-81-54, 066-196-76-54.

Регіональний медіа-центр
Міністерства оборони в Чернігові

Усе про транспорт

Міська мережа Чернігова

Мережа складається з 9 тролейбусних маршрутів протяжністю 104,6 км і 40 автобусних маршрутів протяжністю 364 км. Є 450 зупинок громадського транспорту.

Перевезення пасажирів здійснюють комунальне підприємство «Чернігівське тролейбусне управління», 8 автомобільних перевізників-юридичних осіб та 5 автомобільних перевізників-фізичних осіб.

Для пасажирів щодня передбачається 55 – 62 тролейбуси, 120 автобусів середньої та великої місткості марок ПАЗ, Еталон, Ай-Вен (понад 35 пасажирських місць), 200 автобусів малої місткості (до 22 пасажирських місць), що працюють у режимі маршрутного таксі.

У місті 76,8 тис. осіб мають право безкоштовного проїзду в громадському транспорті.

На поповнення статутного фонду підприємства «Чернігівське тролейбусне управління» з міського бюджету було виділено 57,5 млн гривень, із них: на оновлення рухомого складу — 50 млн грн; на реконструкцію контактної мережі — 5 млн грн; на капітальний ремонт — 2,5 млн грн.

У результаті реконструкції контактної мережі замінено 6,2 км проводу із запланованих 11,3 км.

Влада запропонувала оновити автобусний парк,

а перевізники заявили, що тоді треба підвищити ціну проїзду

У проєкті рішення Чернігівського міськвиконкому про затвердження мережі міських автобусних маршрутів, крім іншого, пропонується оновлення рухомого складу. Адже старі добиті маршрутки розвалюються на ходу. Міська влада пропонує розробити інвестиційні програми оновлення транспорту, розуміючи, що одночасно замінити всі авто жоден перевізник не може. Однак такі пропозиції викликають супротив перевізників. Вони кажуть, що тоді тарифи на проїзд треба підняти до 7 гривень.

Перевізники все бідкаються, що працюють мало не в збиток. Але чому ж тоді в місті сила-силенна приватного автотранспорту, особливо маршруток? Невже їх мали б стільки, якби перевезення дійсно були не вигідними?

5-ий тролейбус замінено автобусом до жовтня

Від 15 серпня тролейбусний маршрут № 5 у Чернігові замінено на аналогічний автобусний маршрут № 5-А — у зв'язку з реконструкцією водопроводу по вулиці Гагаріна. Зміни триватимуть до завершення робіт (орієнтовно — жовтень).

Для перевезень у районі ремонтних робіт на весь період будуть зняті автобуси з маршруту № 38, але буде посилені додатковими тролейбусами маршрут №1.

Проїзд у громадському автобусі Новгород-Сіверського — одна копійка

Від 1 липня в Новгороді-Сіверському курсує громадський автобус «ПАЗ». Іде зранку і ввечері, по буднях. Він розрахований на те, щоб відвезти людей на роботу і забрати назад. Охоплює дві третини міста. Автобус належить Новгород-Сіверському автопарку. Копійку за проїзд платять усі категорії громадян, у тому числі пенсіонери. Поки маршрут пробний. Далі, можливо, буде платний — по 50 копійок чи по гривні.

Обходиться автобус для міського бюджету в десять тисяч гривень на місяць. Гроші в бюджеті з'явилися завдяки зміні у Податковому кодексі та збільшенню переліку місцевих податків і зборів.

Будинок лікарів Полторацьких вберегли від приватизації

11 серпня на черговій сесії Чернігівської міськради розглядалося питання щодо об'єктів комунальної власності, які підлягають приватизації у 2016 році. До нього була внесена і будівля на проспекті Миру, 74.

Ця споруда збудована наприкінці XIX століття, має історичне значення. Тут мешкала родина лікарів Полторацьких, дім був місцем зібрання чернігівської інтелігенції.

У минулому будинок вирізнявся вишуканим різьбленням на карнизах і дверях, ганок був оздоблений кованим металевим візерунком, з боку двору знаходилася веранда з різьбленими колонками. Нині стара оселя — в комунальній власності й потребує термінового ремонту.

На пропозицію активістів

новоствореного Громадського комітету захисту історико-культурного середовища Чернігова відбувся огляд технічного стану споруди. Досягнуто згоди на тимчасове (на два місяці) виключення будинку Полторацьких зі списку об'єктів приватизації. За цей період Громадський комітет із залученням архітекторів і будівельників здійснить експертизу будівлі, визначить можливість проведення ремонтних робіт на об'єкті.

Сесія міськради підтримала пропозицію громадськості й виключила будинок лікарів Полторацьких із переліку об'єктів приватизації у 2016 році.

Сергій ЧЕРНЯКОВ,
Громадський комітет захисту історико-культурного середовища Чернігова

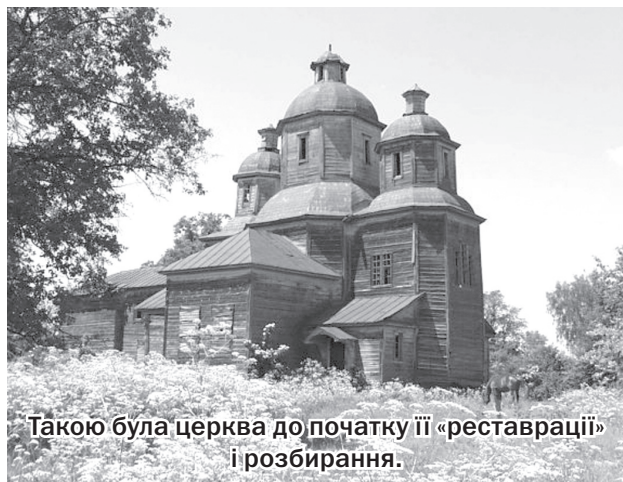
Церкву з Городища перевезуть у Пирогово. Реставрувати в селі не знайшлося коштів

Широкого резонансу набула історія з тим, як розбирають дерев'яну церкву в селі Городище Менського району, пам'ятку української архітектури XVIII століття. Виявилося, що дійсно церкву перевезуть до Національного музею народної архітектури та побуту в Пирогово, що на околиці Києва.

Як повідомив архітектор цього проекту Сергій Юрченко, церкву розбирають на бруси, нумерують їх, а в Пирогово храм знову зберуть. Окремі дерев'яні частини церкви замінять аналогічними деталями, оскільки тривалий час дах церкви протікав, і дерево згнило. Порятунок храму здійснюється за гроші меценатів.

Архітектор пояснив, що дозвіл на перевезення сільського храму до музею наданий Міністерством культури України — в сільській раді є необхідний пакет документів. Проект реставрації церкви розроблявся ще 1994 року, однак його не втілили через брак коштів.

Шкода, що не знайшлося коштів для реставрації церкви на місці, де вона стояла два з половиною століття.

Такою була церква до початку її «реставрації» і розбирання.

Скандалозна забудова навпроти Єлецького монастиря

Містобудівна рада дала «зелене світло» будівництву

8 із 13 присутніх членів містобудівної ради Чернігова підтримали проект будівництва по вулиці Князя Чорного, 4-а, що поблизу Єлецького монастиря.

Засідання, яке відбулося 9 серпня, можемо назвати скандальним, адже до аргументів громадськості з приводу незаконності будівництва поблизу пам'ятки XII століття так і не дослухалися.

За зміненим після попередніх скандалів проектом забудови перший будинок матиме 3 поверхи (висота до 12 метрів), а другий — 5 (висота до 15 метрів). Відстань від першого будинку до стіни Єлецького монастиря становитиме 30 метрів.

Озвучена цифра викликала обурення у присутніх представників громадськості, адже на місцевості 30 метрів від огорожі монастиря до будинку ніяк немає.

Представник Національного історико-архітектурного заповідника «Чернігів стародавній» укотре намагався переконати містобудівну раду в незаконності забудови в охоронній зоні та продемонстрував 1150 підписів вірян, які проти будівництва поблизу Єлецького монастиря.

Зрештою питання про схвалення проекту поставили на голосування. 8 із 13 присутніх членів містобудівної ради висловилися «за». Троє «утрималися», і лише журналіст Владислав Савенок був проти проекту.

Цікаво, що серед тих, хто був «за» проект, як мінімум двоє — Сердюк і Соронович — були особисто зацікавлені в схваленні проекту, і без їхніх голосів рішення не було б ухвалено. Його підтримав і профільний заступник міського голови Валерій Бондарчук.

Тепер цей проект має пройти погодження в департаменті культури Чернігівської ОДА.

У громадському комітеті захисту історико-культурного середовища Чернігова заявляють, що продовжуватимуть боротьбу за скасування будівництва.

Андрій ТІТОК

Прокуратура області тримає на контролі кримінальну справу

Прокурор області на оперативній нараді заслухав стан досудового слідства у кримінальному провадженні, розпочатому за ознаками зловживання службовим становищем службовими особами Чернігівської міськради при передачі одному з комунальних підприємств міста в обхід земельних торгів земельної ділянки під забудову в охоронній зоні історичної частини міста Чернігова по вул. Князя Чорного, 4-а.

Установлено, що фактично будівельний майданчик сформовано за рахунок двох суміжних земельних ділянок площею 0,22 га (вул. Князя Чорного, 4а) та 0,0813 га (вул. Князя Чорного, 4), що перебувають у другій охоронній археологічній зоні пам'яток історії та археології. Нормативна грошова оцінка вказаних земель складає понад півмільйона гривень. Відведення ділянок у користування відбулося в 2009 та 2015 роках.

У порушення статей 22, 30 Закону України «Про охорону культурної спадщини» при відведенні вказаних ділянок охоронний договір з відповідним уповноваженим державним органом у сфері охорони культурної спадщини не укладено та з Національним архітектурним історичним заповідником «Чернігів стародавній» не погоджено, археологічних досліджень у встановленому порядку не проведено.

Згідно з містобудівними умовами від 31.12.2010 р., затвердженими рішенням виконавчого комітету Чернігівської міської ради, передбачалося будівництво одного будинку громадського призначення на двох суміжних земельних ділянках площею 0,22 га та 0,0813 га.

Проте управління архітектури та містобудування Чернігівської міської ради в інтересах забудовника 07.07.2015 р. надано містобудівні умови й обмеження забудови земельної ділянки, затверджені рішенням виконкому Чернігівської міськради, якими передбачалося будівництво вже двох житлових будинків та підземного паркінгу в безпосередній близькості до пам'ятки історії та архітектури — Єлецького Успенського монастиря XII століття.

У результаті такої діяльності членів виконавчого комітету, управління архітектури та

містобудування Чернігівської міськради комунальним підприємством та підрядною організацією розпочато протиправне будівництво без відповідного погодження проекту з органами архітектури.

Відносно посадових осіб Чернігівської міської ради та комунального підприємства до Єдиного реєстру досудових розслідувань внесено відомості про кримінальне правопорушення, передбачене частиною 2 статті 364 КК України: зловживання владою або службовим становищем, допущене при відведенні земельних ділянок та наданні дозволів на будівництво.

Досудове розслідування триває, старшим групи процесуальних керівників визначено першого заступника прокурора області. Хід розслідування перебуває на особистому контролі прокурора області.

Довідково.

Зважаючи на кількість пам'яток архітектури X – XI століття, що збереглися до цього часу (50), Чернігів ще 1946 року, разом із Києвом та Львовом, був визнаний історичним містом України, а Національний архітектурно-історичний заповідник «Чернігів стародавній» є одним із головних туристичних об'єктів не лише Чернігівщини, а й усієї держави. До його складу входять 29 унікальних пам'яток архітектури, 6 з яких збудовані в домонгольський період і, на думку фахівців, є одними з найдавніших у Східній Європі.

Прес-служба прокуратури Чернігівської області

Бліц-інформ

Івану Осадціву — 60

Свій ювілей відзначив відомий чернігівський лікар, голова міської екологічної асоціації «Зелений світ», завідувач поліклінічного відділення Центру захисту населення від наслідків аварії на ЧАЕС Іван Васильович Осадців.

З початком перебудови він виступив одним із засновників екологічної асоціації «Зелений світ», став членом Народного Руху й товариства «Просвіта», обирався депутатом обласної та міської рад.

Як лікар, що займається питаннями радіаційної медицини, Іван Осадців добре знає медичні проблеми ліквідаторів, під час ліквідації Чорнобильської аварії організовував роботу шпиталю.

Він також є знаним лікарем-гематологом. Зокрема, співавтором винаходу, розробленого спільно з науковцями Інституту кібернетики імені В. Глушкова.

Радяться екологічні активісти

Звітно-виборні збори Чернігівської міської екологічної асоціації «Зелений світ» обговорили свою роботу та знову обрали головою Івана Осадціва.

Екологічні активісти важливим завданням своєї організації бачать сприяння у створенні природного парку «Подесіння», щоб зупинити вирубування на берегах Десни та інше нищення унікальної природи.

«У Європі площа природних парків і заповідних територій становить 15 відсотків, а в нас тільки 6, — говорить Іван Осадців. — Зате площа смітників у рази перевищує площу парків». Тому ще одним завданням екологічні активісти ставлять налагодження роздільного збору сміття.

«Десна» успішно почала виступ у Кубку України з футболу

У Харкові наші земляки перемогли місцевий «Геліос», що, як і деснянці, грає в першій лізі чемпіонату країни. Рахунок 1:0, м'яч забив Павло Щедраков. «Десна» вийшла до однієї шістнадцятої фіналу Кубка, де до турніру долучаються і команди прем'єр-ліги.

Новий дитячий майданчик — у районі ремзаводу

10 серпня в районі ремзаводу в Чернігові, по проспекту Миру, 207, відкрили вже другий дитячий майданчик у рамках Програми відновлення дитячих, ігрових та спортивних майданчиків, яка передбачена на 2016 – 2017 роки.

Міська влада планує встановити 15 подібних дитячих майданчиків. Один відкрили наприкінці липня на вулиці Незалежності, що в районі Масани. До кінця вересня з'являться майданчики в інших районах міста.

У музеї М. Коцюбинського

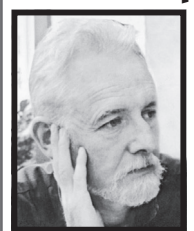
15 – 31 серпня. Виставка бібліотечних матеріалів до Дня Прапора та Дня Незалежності України.
19 серпня. Відкриття виставки живопису Євгена Кріпа (15.00).

26 серпня – 30 вересня. Виставка фондівих матеріалів до 160-річчя від дня народження І. Франка.

Детальніше про заходи, що відбуваються в музеї-заповіднику, читайте на сайті: https://vk.com/kotsubinsky_museum

Довідки за тел.: (04622) 4-10-03; 4-43-26.

Відійшов у вічність чернігівський художник Євген Кріп

Він пішов на 69-ому році життя. Ще встиг дізнатися, що тільки-но став лауреатом престижної обласної премії імені Михайла Коцюбинського.

В енциклопедії сучасного українського мистецтва написано: Євген Кріп — графік, живописець, художник монументального мистецтва. Створює пейзажі, натюрморти, настінні розписи у стилях реалізму і символізму, дотримуючись українських та європейських традицій. Чернігівці запам'ятають його як неперецінюваного митця і нестандартну особистість.

Про все, що хвилює, що наболіло

Бліц-інформ

Тепло подорожчало майже на 100 відсотків, потім подешевшало на 12%. І то для частини Чернігова

Тарифи на гарячу воду й теплову енергію знижені в 4 містах України: Суми, Черкаси, Київ та частково — Чернігів. Частково, бо йдеться про абонентів Чернігівської ТЕЦ. Відповідні рішення ухвалила на своєму засіданні Національна комісія, що здійснює регулювання у сфері енергетики і комунальних послуг (НКРЕКП).

Причина — збільшення частки вугілля (за мість більш дорогого газу) у виробництві теплової енергії. Найбільше зниження тарифів буде на Чернігівській ТЕЦ. Послуга з централізованого опалення для абонентів ТЕЦ стане дешевше на 12,1%, а гаряча вода подешевшає на 10,5%. Новий знижений тариф набуде чинності з 1 вересня.

Але ТЕЦ дає тепло лише для частини міста. Інші мешканці отримують його від котелень «Теплокомуненерго», які працюють на газу. І тут майже подвійне подорожчання тепlopостачання залишається в силі.

Жителі області заборгували за комуналку 96 мільйонів

У І півріччі 2016 р. мешканці області сплатили за житлово-комунальні послуги (включно з погашенням боргів за минулі періоди) 566 млн грн, що становить 145% від нарахованих за цей період сум. Середні нараховування на одного власника особового рахунку за житлово-комунальні послуги, з урахуванням електроенергії (з розрахунку 150 кВт/год. на місяць), за рік збільшилися на 34% й становили в червні 410 грн.

Однак борги залишаються. На кінець червня населення області заборгувало за спожите тепло й гаряче водопостачання 39 млн грн, за утримання будинків, споруд і прибудинкових територій — 24 млн грн, за централізоване водопостачання та доводівведення — 8 млн грн, за вивезення побутових відходів — майже 2 млн грн. За електроенергію заборгували 23 млн грн.

Шахраї обирають літніх людей

3 серпня шахраї зателефонували 73-річній Поліні К. із Чернігова. Повідомили, що повернуть жінці гроші за вже куплені нею ліки, але в результаті так заморочили голову, що жінка перевела частинами 33530 гривень на два прізвиська, вказані аферистами.

А мешканці цієї ж вулиці Всіхсвятської — 79-річній Галині П. — у ніч на 6 серпня зателефонував невідомий, назвався сином і попросив передати гроші на термінову операцію. Старенька не розібралася, що це телефонувє не син, і передала зібрані гроші (1000 у.о. і 5000 гривень) нібито другу сина на ім'я Олександр, не знайомому їй. Лише потім пенсіонерка схаменулася і зателефонувала до поліції.

Напад на дитсадок

1 серпня близько 11.40 до Городнянського дитсадка-ясел № 4 увірвався 28-річний місцевий житель. Побіг коридорами дитсадка, розбиваючи двері (де вони були замкнені — вибивав замки або зривав із навесів), постійно вигукував погрози й залишав криваві сліди від порізаних рук.

Молодик на кухні перекинув посуд, зіпсував усю дитячу їжу, а в молодшій (ясельній) групі на першому поверсі так налякав дітей і матерів, що мами почали вистрибувати з вікна на вулицю й передавати туди малюків. Одна з жінок при цьому поранилася битим склом. Вихователька ясельної групи захищала дітей, і дебошир ударив її в обличчя.

Першими прийшли на допомогу дільничний інспектор поліції і його товариш. Вони заблокували хулігана в одному із приміщень. Згодом прибула оперативна група поліції і затримала молодика.

Хуліган вибив 6 дверей, 4 вікна, розбив 10 стільців. Він раніше відбував покарання в місяцях позбавлення волі. Медичний огляд, кажуть правоохоронці, показав, що молодик був у стані сп'яніння.

Правоохоронці повідомили, що встановлюється причетність заарештованого до інших правопорушень, які він, за попередніми даними, скоїв. Кримінальне провадження відкрито Городнянським відділом поліції.

Фонтани грошей Чернігова

У бідному бюджеті Чернігова раптом з'явилися немалі додаткові кошти — 164 мільйони гривень. 11 серпня міська рада на своїй сесії ухвалила, як розподілити ці кошти. Цьому передувало нетривале, але гостре обговорення питання в самій раді, серед громадськості й у засобах інформації. Нетривале, якщо не сказати — похалпине. Наприклад, щодо неоднозначного питання реконструкції скверу Богдана Хмельницького: коли це питання обговорювалося 3 серпня на громадській раді, міський голова Владислав Атрошенко запропонував-скомандував довго не дебатувати, а за 7 днів визначитися з концепцією реконструкції. До 10 серпня, тобто до сесії. Що й було зроблено: позиція мера й міськвиконкому була автоматично проштампована сесією. Між іншим, нашим міським парламентом, за законом — вищим і від мера, і тим більше від виконкому. У реконструкцію вкладаються солідні кошти: до 4-х мільйонів, виділених радою в лютому, додається ще понад 9 мільйонів.

Так що ж це за кошти, звідки взялися, і як їх поділили? Стосовно коштів пояснювали на прес-конференції в прес-центрі «Ініціатива» 10 серпня, в переддень сесії, представники міської влади. Перед журналістами виступили заступник начальника фінансового управління ради Олена Лисенко, депутати міськради Максим Черненко і Павло Вовк, які представляли відповідно комісії ради із законності та бюджетну.

Лише побіжно додаткові кошти з'явилися внаслідок широкого рекламованої децентралізації. Усе значно простіше, і децентралізація тут ні до чого: українців обклали новими податками і поборами. Це внесено у зміни до Податкового кодексу, ухвалені парламентом разом із Держбюджетом 2016 року перед самим Новоріччям, похапцем, поночі, як це чомусь у нас усталилося. Отже, в тому числі й чернігівців обклали новими податками, а тепер із цих поборів з'явилися «додаткові» кошти.

Наприклад, цього року різко збільшено оподаткування малого і середнього бізнесу — підприємців, під подальші балачки про державну підтримку середнього класу — основу економіки нормальних країн. А це тисячі мешканців міста й люди, які в них працюють. Збільшено податок на дохід фізичних осіб, тобто з їхніх зарплат, а це ще більша кількість чернігівців. У 12 разів збільшено податок на оренду землі, отих двориків, діляночок у приватному секторі, в якому мешкає дуже велика частина чернігівців.

І чергове збільшення акцизів — подорожчання спиртного й цигарок, перевірений засіб наповнення бюджету «п'яними і обкуреними» грішми, від чого чомусь не зменшується ні алко-

голізм, ні куріння.

Або таке цікаве «поповнення». Наприкінці минулого року міськрада заклала в бюджет міста 20 мільйонів гривень витрат для житлово-комунальної сфери, насамперед отих ЖРЕД. А потім влада різко підняла комунальні тарифи для населення. Міськрада вирішила: оскільки підвищено тарифи, то в комунальників будуть додаткові надходження, і ці 20 мільйонів дотації можна їм не надавати. Вони теж пішли в ці додаткові 164 мільйони.

Звідки гроші — розібралися. А тепер — як їх поділили. Почнімо з того, чим щойно закінчили. Тим паче, саме комунальникам виділено левову долю додаткових грошей: 65,3 мільйона гривень отримає управління комунального господарства міської ради. Є тут якась логіка, з огляду на те, що рада раніше передумала виділяти заплановані 20 мільйонів? Може, логіка в тому, що треба було підвищити комунальні тарифи не в 2–3 рази, а разів у 5 чи 10? І тоді б комунальники обійшлися без цих 65 мільйонів.

20,2 мільйона виділено управлінням капітального будівництва міськради. При тому, що не зовсім зрозуміло, чи це піде на якісь новобудови, чи дофінансують уже почате будівництво. А звідки буде ясність, коли на згаданій прес-конференції депутат Павло Вовк озвучив таке. Його бюджетна комісія поставила вимогу міськвиконкомові надати звіт, як виконано міський бюджет за I півріччя, куди саме вже вкладено кошти, в тому числі в будівництво. Такий звіт комісія хотіла розглянути якраз до сесії, щоб розібратися, куди краще вкласти додаткові кошти. Звіту комісія так і не дочекалася. Комісія ради — від виконкому, який цією радою і призначений. Це щодо нашої демократії, народовладдя. І взагалі в бюджетній комісії виявилася маса запитань до міськвиконкому щодо проекту розподілу тих коштів, запитань, на які так і не було отримано відповіді.

Це, наприклад, стосується доцільності створення ще однієї чиновницької структури — так званого Єдиного розрахункового центру комунальних послуг,

на який таки ж виділили мало не мільйон гривень. Це стосується затії з будівництвом штучного катка, що обійдеться майже в 4 мільйони, а також «казкового поїзда» на колесах майже за мільйон.

Чи не найбільший резонанс викликала тема реконструкції парку Хмельницького, зі спорудженням тут аж двох фонтанів і загалом «фонтанна» тема. Мешканці міста вже дали їм назву — «фонтани відмивання грошей». У сквері, який дійсно давно потребує реконструкції чи бодай нор-

фонтанів «ця фірма — найкраща в Україні». Мер додав ще таку загадкову фразу: «Я готовий брати на себе відповідальність і не боюся проблем із прокуратурою». Невже в цій «фонтанщині» виявиться предмет зацікавленості правоохоронних органів?

Але великі кошти підуть не лише на будівництво фонтанів. Постійно потрібні будуть гроші на їх обслуговування, адже це інженерні споруди. А вартість електроенергії, яка постійно дорожчає? Урешті — вартість самої води, яка литиметься тут рікою. Не зайве нагадати, що від 2 серпня вчергове підвищено для жителів міста і тариф на воду, вона тепер коштує 17 гривень за кубометр.

А ще міськрада (тобто депутати) затвердила так званий депутатський фонд, на що виділено 8 мільйонів 400 тисяч гривень, по 200 тисяч — на кожного депутата. Половину коштів депутат зобов'язаний витратити на благоустрій у своєму окрузі, насамперед на ремонт доріг, доріжок і таке подібне. Чому не можна було просто направити ці 4,2 мільйона на такі роботи, а не «цвиркати» їх крихтами по дворах — що можна зробити на 100 тисяч за нинішніх цін? Може, тому не централізували, що тоді не буде видно благодіяння кожного депутата на окрузі? Саме на це йому й ще 100 тисяч, вже конкретно на благодіяння. Доволі неоднозначна затія з цим фондом. Дуже вже скидається на підкуп виборців із прицілом на чергові вибори.

Добре, що рада хоч розподілила з додаткових коштів 15 мільйонів на медицину і 28 мільйонів на освіту, наші бідні-бідні сфери. Але на багато нагальних потреб додаткових коштів так і не знайшлося. Наприклад, на утеплення будинків, щоб хоч трохи зменшити витрати людей на грабіжницьке подорожчання тепла. Або закупити додатково ще кілька тролейбусів для вкрай добитого тролейбусного парку, для нашого наймасовішого транспорту, яким щодня користуються десятки тисяч чернігівців. Чи виділити нормальні кошти на підтримку об'єднаних співвласників багатоквартирних будинків, адже ОСББ у нас поки що всього чотири десятки, а багатопверхівок, які обслуговують комунальні ЖРЕД з їхніми тарифами, — аж 1751. Для обслуговування будинків ОСББ влада пропонує залучати 20% грошей самих мешканців. Як і нова пропозиція: мешканцям приватного сектора запропоновано профінансувати 30% благоустрою їхніх вулиць. І це за нинішньої бідності людей, такої різниці їх життєвого рівня.

Гарна річ — фонтани. Але, мабуть, рядові чернігівці воліли б поки що обмежитися існуючими фонтанами, а кошти бюджету щоб пішли на більш нагальні потреби.

Добре, що рада хоч розподілила з додаткових коштів 15 мільйонів на медицину і 28 мільйонів на освіту, наші бідні-бідні сфери. Але на багато нагальних потреб додаткових коштів так і не знайшлося. Наприклад, на утеплення будинків, щоб хоч трохи зменшити витрати людей на грабіжницьке подорожчання тепла. Або закупити додатково ще кілька тролейбусів для вкрай добитого тролейбусного парку, для нашого наймасовішого транспорту, яким щодня користуються десятки тисяч чернігівців. Чи виділити нормальні кошти на підтримку об'єднаних співвласників багатоквартирних будинків, адже ОСББ у нас поки що всього чотири десятки, а багатопверхівок, які обслуговують комунальні ЖРЕД з їхніми тарифами, — аж 1751. Для обслуговування будинків ОСББ влада пропонує залучати 20% грошей самих мешканців. Як і нова пропозиція: мешканцям приватного сектора запропоновано профінансувати 30% благоустрою їхніх вулиць. І це за нинішньої бідності людей, такої різниці їх життєвого рівня.

Гарна річ — фонтани. Але, мабуть, рядові чернігівці воліли б поки що обмежитися існуючими фонтанами, а кошти бюджету щоб пішли на більш нагальні потреби.

Для спорудження фонтанів міський голова наполегливо «проштовхував» саме ту фірму, яка вже будує біля «Мегацентру», зазначивши, що стосовно спорудження

Петро АНТОНЕНКО

У заповідному парку заготовляють ліс

В Ічнянському національному природному парку масово рубують дерева. Як повідомляють екологічні активісти, під виглядом вибіркових санітарних вирубувань адміністрація парку реалізує цілком здорові дорослі сосни.

Площа заповідника — близько 10 тисяч гектарів лісу, боліт, ставків і полів. У 2015 році його працівники заготовили близько 2 тисяч кубометрів деревини, реалізовували її населенню та під-

приємцям. Цього року планують 3 тисячі.

Дирекція парку запевняє, що ведуться лише санітарні вирубування сухостійних і пошкоджених шкідниками дерев. Хоча не заперечує, що серед вирубаного — 12 відсотків ділової деревини.

Крім того, існує заборона Міністерства екології та природних ресурсів і мораторій Чернігівської обласної ради, якими тимчасово не дозволено вести санітарних вирубувань у заповідних зонах.

25 років сподівань

1 **Чорнобиль**
Україна проголосила незалежність через 5 років після Чорнобильської катастрофи, найбільшої техногенної аварії в історії людства. У спадок від Радянського Союзу, яким була побудована атомна станція в серці України і з вини якого трапилася аварія, нам дісталися всі чорнобильські проблеми. Це величезна мертва територія, ліквідація наслідків аварії, яка триває по сьогодні, людські жертви і підірване здоров'я ліквідаторів та мешканців забруднених територій. На жаль, уже три десятиліття триває будова нового укриття над зруйнованим енергоблоком станції, і кінця цієї справи поки що не видно.

Економіка
Вона переживає непросту трансформацію від потворної соціалістичної до нормальної ринкової. Відбулася масштабна приватизація державної власності, створюється нормальний ринок, поступово розвивається малий і середній бізнес — основа економіки розвинутих держав. Але водночас відбулася концентрація основних багатств держави в руках невеликої групи великого бізнесу — олігархів. У результаті з країни ними виводяться колосальні кошти в офшори, зарубіжні банки. Натомість модернізація застарілих потужностей іде вкрай повільно.

Село
Колиска нації, як інколи його пишно називають, також переживає болісні процеси реформування. У 1999 році держава започаткувала масштабну загальнонаціональну земельну реформу, яка за суттю стала деколективізацією, тобто відновленням історичної справедливості, поверненням селянам землі, відібраної в них під час сумнозвісної колективізації 1930-их років. На жаль, на цей час село було вже знекровлене в соціальному плані попередніми десятиліттями, тривало старіння і обезлюднення сіл. Українське село створювалося нові виробництва, споруджувалися соціальні об'єкти. Остан-

німи роками взагалі відбувається якийсь дивний наступ на соціальну сферу — з мотивацією економічної кризи, нескінченної в нас, закриваються школи, лікарні, інші соціальні об'єкти.

Гонгадзе
Убивство у вересні 2000 року українсько-го журналіста Георгія Гонгадзе, як і загибель на початку 1999 року лідера Народного Руху В'ячеслава Чорновола, стало чи не найбільш резонансним у цілій серії гучних політичних убивств у країні. Безпосередні вбивці виявлені й покарані судом. Але суспільство марно чекає всі ці роки глибокого розкриття злочину, виявлення його замовників. Поза сумнівом, цей злочин є частиною політичних перипетій у нашій владі й навіть довкола України.

Майдан
Два Майдани — Помаранчева революція 2004 року і Революція Гідності 2013–2014 років — показали Україні і світові, що народ може вирішувати свою долю, а влада має служити народові, який її обрав.

Інформаційний простір
Тут ми більше втрачали, ніж набували. Якщо щось і з'являлося, то в руслі світового розвитку науки, техніки, комунікацій — комп'ютеризація, Інтернет, цифрове мовлення. Натомість засоби інформації країни надто повільно проходять шлях реформування — від ЗМІ тоталітарного суспільства до демократичного. Лише на 25-ому році незалежності нарешті почалося роздержавлення преси. Але до цього відбулася концентрація основних мас-медіа, особливо найбільш масового — телебачення — в руках олігархічних кланів. Натомість і держава, і національно-демократичні сили так і не змогли зміцнити національний інформаційний простір, який значною мірою перебував під російським впливом, і не лише в мовному плані. Навпаки — демократичні сили втратили більшу частину своєї преси, яка була ще років 20 тому. У гуманітарному сегменті зникли чимало літературних, мистецьких видань.

Національна валюта — гривня

Її ввели в обіг 1 вересня 1996 року. Це був значний крок у державотворенні. Шкода лише, що наша валюта так знецінилася внаслідок кількох обвалів її курсу. Починали ми з курсу 2 гривні за долар, навіть трохи менше. Під час міжнародної фінансової кризи 1998 року відбулося падіння курсу до 5-ти гривень за долар, у середині 2000 — до 8-ми. Але величезний обвал курсу стався з приходом нової влади на початку 2014-ого: протягом року — втричі (до 24 – 25 гривень за долар). Це вдарило по мільйонах простих споживачів. А вже різко зросли ціни на імпортовані, куповані за кордоном товари, яких країна, на жаль, ввозить надто багато, замість того, щоб виробляти самим, починаючи від газу до продуктів і ліків.

Громадянське суспільство
Надто повільно відбувається його становлення. І в цьому вина насамперед національної еліти — політичної, гуманітарної. Партизна структура набула карикатурних форм — на початок року в країні було зареєстровано понад 300 партій, і їх кількість постійно зростає. Не краще справи і в сегменті громадських організацій.

Тут перелічено основні віхи становлення нашої держави, основні її проблеми. Їх нагромадилося багато, їх треба вирішувати. Щоб не бути надто песимістами, можна зазначити, що це типові проблеми становлення нових держав, особливо там, де державності не було століттями, де бракувало і бракує справжньої національної еліти, єдності нації. Можливо, в нас цих проблем надто вже багато. Бо ми в самому центрі Європи, на перехресті геополітичних процесів між Заходом і Сходом. Тому нам особливо складно. Віра, надія і сподівання на одне — силу духу української нації, в якій нарешті — це головне! — з'явилася власна держава. З чим у рік її ювілею і хочеться всіх привітати. Тож будуймо далі нашу Українську державу!

Петро АНТОНЕНКО

Бліц-інформ

Вітання з Днем Незалежності

До всіх членів «Просвіти» в Україні.

Дорогі друзі! Вітаємо вас із цією важливою датою — 25-ю річницею Незалежності України! Це неабияка річ — утримати не-

залежність і будувати міцну європейську державу через усі перешкоди. Ми певні, що відважний український народ переможе всі загарбницькі наміри північного сусіда та своїх яничарів.

Наше товариство, як і вся українська діаспора, невпинно працює на поміч Україні та її народові. Пишемо листи до Президента США, до сенаторів, до конгресменів та місцевих урядовців, збираємо кошти на лікування поранених воїнів України, на поміч родинам загиблих воєняк. Стараємося вплинути на європейські держави, щоб вони також допомагали Україні.

Не забуваємо і про потребу друкованого українського слова не тільки для дорослих, а й також для дітей і молоді. Допомагаємо фінансово у видавничій справі «Просвітам» у Києві, Харкові, Полтаві, Сумах, Чернігові, Запоріжжі, Хмельницькому, Рівному, Чернівцях і Самборі. Пересилаємо кошти на стипендії для здібних студентів із бідних родин, які студіюють україністику, через «Смолоскип» у Києві, Києво-Могилянську та Острозьку академії.

Будемо й надалі допомагати українському народові в цей бурхливий час! Віримо, що з Божою поміччю ви переможете!

Слава Україні! Слава Героям!

За управу Товариства української мови (США) —
Віра БОДНАРУК,
голова ТУМ, професор

Шанують пам'ять Пантелеймона Куліша

4 серпня на Гуковому хуторі неподалік м. Шостки Сумської області відбувся XII Кулішеві читання. Програма охоплювала захід «На гостини до Куліша» в центральній міській бібліотеці ім. Л. Толстого, а також літературно-мистецьке свято на малій батьківщині письменника — Гуковому хуторі.

Із Києва прибула представницька делегація «Сумського земляцтва». Ніжин представляли директор БФ «Ніжен» Микола Шкурко і професор НДУ ім. Миколи Гоголя, доктор історичних наук Євген Луняк. Вони подали на читання розвідку «Куліш у Ніжині».

Відійшов у вічність Мирослав Мелень

Мирослав Олексійович Мелень (13.06.1929, с. Фалиш Стрийського р-ну Львівської обл. — 8.08.2016, м. Моршин Львівської обл.) — член Юнацтва ОУН, учасник Норильського повстання політ'язнів радянського режиму, член Українського національного фронту, письменник, музикант, громадський діяч. Щиро співчуваємо вдові п. Євгенії і всій родині та друзям подвижника українського духу.

Харківська правозахисна група

Президент і низка політиків захопили береги річок та водойм Київщини

Народні депутати, політики, державні службовці масово будували своїми віллами береги українських річок та водойм, чим обмежили законне право громадян у доступі до води.

Про це йдеться в сюжеті програми «Схеми» — спільного проекту Радіо Свобода та каналу «UA:Перший».

Серед тих, хто порушує базове право громадян, гарантоване Конституцією і Водним кодексом, і ставить власний комфорт вище за закон, — Президент Петро Порошенко. Його маєток знаходиться на річці Козинка, землю з виходом до води він орендує від 2015 року.

За словами місцевих жителів, ця «резиденція Президента» раніше була базою відпочинку, яка належала кондитерській фабриці імені Карла Маркса, яку він потім придбав. «Її протяжність приблизно більше ніж кілометр. Там буйки червоні стоять, навіть заборонено пропливати на човні», — розповів житель Козина Олександр Бовкун.

Однак зняти бодай щось журналістам не дають. Ще при проїзді повз територію маєтку Порошенка журналістів стрічає поліція на воді. І попереджає про снайперів.

На держпідприємстві «Укрводшлях» повідомили, що не встановлювали на річці Козинка жодних знаків, які забороняють підпливати до берега. Селищна рада Козина теж заперечила, що надавала дозволу на розміщення буйків і водних заборонних знаків на річці Козинка.

А Нацполіція в один і той самий день надіслала до редакції «Схем»

Орендар земельної ділянки на березі річки — Петро Порошенко, Президент України.

два суперечливі листи щодо роботи водного катера поліції на річці Козинці. В одному заявили про відсутність будь-якого катера водної поліції на річці Козинці, в іншому — про те, що Національна поліція в Києві цілодобово забезпечує публічну безпеку на річці Козинці з 18 березня 2016 року на підставі наказу та інструкції Управління держохорони і МВС від 1999 року і 2005 року «Про забезпечення охорони громадського порядку» та «Інструкції із забезпечення охорони громадського порядку».

Журналісти відзначають, що сам текст цих документів засекречений. І наголошують, що, коли 2015 року цю ділянку віддавали в оренду Президенту, в документації було зазначено: «Забезпечити вільний доступ громадянам до водного об'єкта».

В Україні є низка органів, які контролюють порушників забудови чи неправильного використання земель на березі річок. Однак за президентським палацом на бере-

зі річки вони порушень не бачать.

Невідомі охоронці забороняють знімальній групі виходити з човна на берег поруч із будівлями нардепа групи «Відродження» Валентина Ничипоренка. Ділянки, які орендує депутат, розташовані в Гнідині Бориспільського району на Київщині. 1 га землі впритул до берега Ничипоренко отримав під конкретне цільове призначення — «сінокосіння».

За словами юриста Богдана Боровика, це незаконно. «Цей берег річки, ця земельна ділянка не можуть належати приватній особі. Вона може бути лише у власності — в цьому випадку держави, тому вони не мали права забороняти ходити по берегу», — наголошує юрист.

Держуправління охорони навколишнього природного середовища в Київській області у квітні 2007 року зобов'язало Ничипоренка забезпечити вільний доступ громадян до води. А в Держархбудінспекції наголосили, що дозволів

на будівництво і берегоукріплення на земельній ділянці пана Ничипоренка не надавали.

При цьому депутат Ничипоренко в заяві, в якій просив розширити ділянку, написав, що використовується ділянка «виключно за цільовим призначенням». «А саме сінокосіння трав для заготівлі сіна. Я звертаюся до вас із проханням розширити дану земельну ділянку, оскільки кількість заготовлених кормів є недостатньою для коней, яких я утримую. На земельній ділянці, що надається мені у власність для садівництва, крім вирощування садових культур, фрукто-вих дерев, буду вирощувати птицю (кури, качата), також кроликів. Дана діяльність буде основним засобом прожиття, тобто забезпечуватиме сім'ю фруктами та м'ясом», — написав Ничипоренко.

Журналістів депутат переконував, що у прибережній смузі нічого не побудовано.

За оренду 1 гектара на річці Дніпро Ничипоренко платить державі три гривні на місяць. Оскільки в народного депутата в оренді дві однакові за розміром земельні ділянки на річці Дніпро, то загалом він сплачує за них шість гривень орендної плати на місяць.

Захопив берег Дніпра і колишній очільник Одеської обласної адміністрації, чинний голова Волинської обласної ради Ігор Палиця. Земельна ділянка на березі річки в Обухівському районі, ймовірно, належить його дружині — Оксані Палиці. «Це власність моєї дружини. Вона її продала у 2011 році.

Президент і низка політиків захопили береги річок та водойм Київщини

5 Давайте ви спочатку із Президентом розберіться щодо доступу. А потім з усіма іншими, — заявив Ігор Палиця в коментарі журналістам.

Водночас Управління держгеокадастру в Обухівському районі повідомило, що ця земельна ділянка все ще обліковується за громадянкою Палицею Оксаною Василівною.

Шматок річки загарбав і очільник селищної ради Козина Валерій Гартік. Земельну ділянку Козинська селищна рада спочатку надала в оренду для сінокошіння Гартік Галині — найімовірніше, матері селищного голови Валерія Гартіка. Згодом ця ж селищна рада змінила цільове призначення на індивідуальне будівництво, і такий вид обмеження, як прибережні захисні смуги, там зникли.

Однак серед дозвільної документації немає дозволу від екологічного департаменту Київської облас-

ті. Також з'ясувалося, що земельна ділянка родички очільника селища є частиною ландшафтного заказника загальнодержавного значення «Козинський».

Має землю на березі річки і народний депутат Нестор Шуфріч. Її відгороджує високий паркан, але копії дозвільних документів на землю відсутні у відповідних органах, тож з'ясувати, чи було порушення під час виділення землі, неможливо.

«Ми ще не заселилися в той будинок. Але смугу залишили. Будь ласка, приходьте. Якщо я не помилюся, відповідна смуга забезпечена, і будь-хто може прийти і користуватися», — запевнив Шуфріч.

Відповідно до кадастрової карти не підходить до берега річки земельна ділянка з маєтком, де, за інформацією ЗМІ, нібито мешкає народна депутатка Юлія Тимошенко.

(«Українська правда», 10.08.2016)
www.pravda.com.ua

Орендар земельної ділянки на березі річки — народний депутат Валентин Ничипоренко.

Невже правда?

Жителям Чернігівщини, чи не найбіднішої області України, навіть не снилося, скільки квадратних метрів має одне з помешкань їхнього земляка та обранця Олега Ляшка. Аби оце влаштували опитування виборців, то, напевне, більшість із них говорила б про велику сільську хату, в якій живе їхній захисник. І аж ніяк не про панські хорони та ще й по сусідству із «сильними світу цього».

Хіба може людина, відома на всю країну з фото із селянськими вилами в руках, жити, як магнат?.. Мабуть, ні!

Слава Богу, із запровадженням публічних декларацій статки тепер не так просто приховати навіть народному депутатові. Цей документ, заповнений власноруч самим Ляшком, оприлюднює факт, що мешкає Олег Валерійович під Києвом у будинку площею 549,5 кв. метрів. Є де, як мовиться, не лише вилами розмахнутися...

Крім названої «хатинки», є ще в політика два скромніших помешкання у столиці. Площа однієї квартири — 95,5 кв. метра, другої, більшої, — 367,2 метра.

До 21 червня цього року всі думали, що будинок під Києвом захисник чернігівських та всіх українських селян орендує. Якби не випадок...

Вила, вілли, мерседеси...

Того дня слідчі ГПУ прийшли з обшуком до головного «гаманця» Партії регіонів Андрія Ключова, який свого часу розпоряджався «чорною касою» Януковича, купуючи потрібних депутатів. Люди «при ісполненні» подзвонили в двері Ключову, а виявилось, що помилилися «кнопками» і потривожили Олега Ляшка. Казус стався, бо колишній «касир» Януковича і Олег Валерійович — сусіди, живуть за одним парканом, навіть будинки їхні трохи схожі...

Найбільше обурила помилка слідчих колегу Олега Ляшка — народного депутата від Радикальної партії Олега Лозового, про що він і повідомив на своїй сторінці у «Фейсбуці». Мовляв, кого це нечиста носить по хатах та ще й о сьомій ранку?..

Зазначений у декларації Ляшка будинок в елітному котеджному містечку у знаменитій Кончі-Заспі, що під Києвом, викликав запитання: це власні хорони Олега Ляшка, чи, може, він їх орендує? Якщо винаймає, то звідки гроші на це? Це ж не вила в дядька орендувати! «Гніздечко» в Кончі-Заспі ні синиці в жмені, ні журавлю в небі недоступне. А якщо спуститися з неба на землю, то, за словами ріелтерів (посередників), оренда будинку на півтисячі квадратних метрів у цьому престижному місці обходиться в середньому на місяць у 5000 доларів, або, за поточним курсом, десь у межах 120 000 гривень. Немалі гроші навіть для народного депутата.

До речі, за названу суму Олег Ляшко міг би виплачувати місячну стипендію 110 студентам із дорогої його серцю Чернігівщини.

Тим часом Олег Валерійович стверджує, що витрачає на оренду цього «скромного» маєтку лише 5000 гривень на місяць. Для порівняння: за цю суму можна винаймати хіба що однокімнатну квартиру, і ту не в центрі столиці.

Почувши названу суму, великий режисер Станіславський, напевно, на всю Кончу-За-

спу вигукнув би: «Не вірю!» Бо й справді, хто ж той меценат, що здає народному депутатові маєток у 25 разів дешевше від ринкової ціни? А може, він таким чином підкуповує народного обранця? Але це вже запитання до Національного агентства з питань запобігання корупції (НАЗК). Зрештою, навіть якщо будинок справді орендується, то НАЗК мала б очистити ім'я Олега Валерійовича від підозр і зажадати від нього простих і зрозумілих пояснень, яка «скотиняка» підмоуче його репутацію.

Та ще ж і такий нюанс недругорядний. Чого це головний радикал країни, самозваний захисник селян, який запросто, по-мужицьки, може поцілувати корову Маньку, поселився в суперелітній місцині, наче якийсь пан, та ще й по-сусідськи з одним із найодіозніших представників режиму Януковича?

Утім, це вже запитання до самого Олега Валерійовича.

Тим часом «друзі» головного радикала кажуть, що захисник знедолених від якогось часу звик жити на широку ногу. Ота «маленька» квартирка площею 95,5 квадрата вражає своїм ультрамодним, явно не копійчаним дизайном, зокрема, впадає у вічі унікальна акустична установка, призначена явно не для того, щоб слухати миле серцю мукання українських корівок. Саме цю житлоплощу народний депутат із притаманним йому хизуванням якимось демонстрував журналістам.

Іншу, більшеньку, на 367,2 квадратних метра (дані з декларації), Олег Валерійович від журналістського ока береже — цей «куток» не для екскурсій. І правильно робить — щоб не заздрили! Тому подаємо інформацію без подробиць: хорони розташовані в самому серці Києва, в елітному Пасажі, що на Хрещатику, неподалік Майдану Незалежності. Тут має квартиру інший одіозний «регіонал» — экс-міністр палива та енергетики в уряді часів Януковича, а нині громадянин Ізраїлю

Едуард Ставицький.

Прості смертні, зрозуміло, тут не селяться! Вони їздять із вилами, своїм засобом праці, в поле й із поля хто возом, хто вантажівкою, а хто й пішки грязюку місить. Така планида — не для головного радикала і колишнього колгоспного пастуха. Популярний сайт розслідувань tema.in.ua подає значно розширену інформацію про статки Олега Ляшка, яка чомусь не увійшла до офіційної декларації народного обранця.

За інформацією журналістів видання, у власності Олега Ляшка — начебто цілий автотарак елітних автомашин. Усім відома історія з придбанням Олегом Валерійовичем джипа «Каділак» вартістю 8 мільйонів гривень! Окрім нього, журналісти докопалися, що в головного радикала країни є ще «Toyota Land Cruiser» сірого кольору, «Mercedes Benz S5004M» також сірого кольору, синій позашляховик «Land Rover» та люксовий позашляховик «Range Rover»... Щодо останнього, то Ляшко обіцяв віддати його в зону АТО, але... І охорона пана головного радикала їздить не на возах...

За твердженням обізнаних людей, тільки автотарак Олега Ляшка запросто потягне десь на 5 мільйонів доларів. А додайте до «коліс» маєток, квартири і земельні ділянки, що рахуються за «людиною з вилами», то статки борця за добробут українських селян можна оцінити щонайменше в 20 мільйонів доларів.

От чого немає в Олега Ляшка, то це літака. Утім, не проблема. Літак є в Ріната Ахметова. Якщо треба кудись дістатися, ніколи не відмовить. Лише цього року Олег Валерійович із десятком разів літав за кордон: в Об'єднані Арабські Емірати, наприклад, в Ізраїль...

На цьому тлі як бере за серце довірливих українських виборців така блискуча Ляшкова риторика. «Ви нам розкажете про безвізовий режим! — емоційно метав блискавки з трибуни Верховної Ради Олег Валерійович. — Хто поїде в ту Європу при середній зарплаті 40 доларів на місяць? Баба, яка в 40–50 років згорблена ходить, бо їй лікуватися нема де?»

Баба, як і решта простого люду, звісно, в Європу не поїде. Навіть у разі, якщо раптом Ляшко дасть вилами відмашку пілотам ахметівського «гвинтокрила» посадити літак десь у багатостраждальному українському селі. Бабі — бабине. Ляшкові — Ляшкове.

P.S. Уміщуючи цю публікацію, редакція «Сільських вістей» сподівається на те, що відомий вітчизняний політик, лідер Радикальної партії, депутат Верховної Ради Олег Ляшко підтвердить чи, навпаки, спростує наведені факти, висловить свою позицію щодо європейського вибору України, розповість, на що сподівається українському селу сьогодні й у майбутньому.

Андрій МИРОНОВ,
журналіст

(«Сільські вісті», 1 липня 2016 року, № 60 (19392))

<http://www.siiskivisti.kiev.ua/19392/print.php?n=3224>

Будинок Андрія Ключова. Будинок Олега Ляшка.

Всесвітні форуми українців

Всесвітній форум українців — зібрання представників українців світу як нашої держави, так і діаспори. Вищий керівний орган Української всесвітньої координаційної ради (УВКР). Форуми скликаються за ініціативи УВКР за підтримки Української держави, проводяться в Києві.

I Всесвітній форум

21 – 24 серпня 1992 року, на першу річницю проголошення незалежності України.

Цей форум значною мірою мав святковий, піднесений характер. Адаже його делегати були сповнені великих очікувань: після кількох століть поневолення Україна отримала державний суверенітет, в українців з'явилася можливість будувати своє життя, дати належну оцінку подіям минулого.

Під час проведення форуму відбулися засідання численних секцій, «круглих столів», на яких розглядалися актуальні питання політичного, культурологічного, економічного характеру. Одним із рішень Першого форуму було створення постійно діючого органу — Української всесвітньої координаційної ради (УВКР) із місцезнаходженням її в Києві.

II Всесвітній форум

21 – 25 серпня 1997 року. За час, що минув від I форуму, Україна стала членом впливових міжнародних організацій, зокрема Ради Європи. Разом з тим стали очевидними труднощі на шляху її становлення як демократичної і економічно розвиненої європейської країни. Тому основне завдання форуму полягало в тому, щоб проаналізувати сучасні процеси в Україні та діаспорі, визначити проблеми, які потребують координації зусиль світового українства для їх вирішення.

Узяло участь 600 делегатів та 240 гостей із 46 країн світу та з України, високі посадові особи, представники всіх регіонів держави. Форум поступово перетворювався на робоче засідання з чітко визначеною метою.

III Всесвітній форум

Відбувся під час святкування 10-ої річниці незалежності України, 18 – 20 серпня 2001 року.

Ситуація в державі, політичне протистояння між владою та опозиційними партіями, що вилилося у вуличні протести, посилювало в делегатів гостре відчуття проблем, перед якими опинилася Україна. Полеміка з політичних арен переносилася і до зали палацу «Україна», де проходило зібрання.

У резолюції делегати форуму відзначили, що Україна утверджує себе повноправним суб'єктом європейського та світового співтовариства. Водночас, зазначалося в резолюції, економічні та соціальні втрати ринкових реформ виявилися величезними і призвели до зменшення більш як на 50% виробничого потенціалу країни, загрозливого падіння життєвого рівня народу, погіршення здоров'я нації, різкого зменшення кількості населення України, посилення соціальної нестабільності та політичної напруги, відчуття розчарування.

Делегати форуму висловили занепокоєння станом розвитку духовно-інтелектуального потенціалу України, української мови, закликали до єдності Української Церкви. «Серйозну тривогу викликає проблема інформаційної безпеки України, передусім втрати національного інформаційного простору», — йдеться в резолюції.

IV Всесвітній форум

Мав відбутися в серпні 2005 року, але його було перенесено. Форум відбувся 18 – 20 серпня 2006 року за участю 450 делегатів, 450 гостей, 50 представників т.зв. «четвертої хвилі» еміграції (українців, які виїхали за кордон на заробітки останніми роками), 80 представників зарубіжних ЗМІ, 450 учасників фестивалю «Український спів у світі» — загалом близько 1900 осіб. Усього взяли участь представники закордонного українства з 43 країн світу, а також регіонів України, Секретаріату Президента, Кабінету Міністрів, політичні та громадські діячі України. Форум обрав нового голову УВКР — Дмитра Павличка.

V Всесвітній форум

18 – 20 серпня 2011 року. У його роботі взяли участь 300 делегатів із різних країн світу — по 100 від східної та західної діаспори та з України.

Перший день форуму працював у приміщенні Національного оперного театру України, де увечері відбувся концерт українських майстрів мистецтв з України і діаспори. 2 – 3 дні форуму працював у тематичних секціях в Українському домі. Форум прийняв ряд ухвал, звернень до владних структур в Україні, спрямованих на розвиток української культури, мови, правовий захист українців діаспори, а також ряд звернень щодо поточних подій в Україні. Ситуацію в Україні за режиму регіоналів було оцінено дуже критично, зокрема в доповіді на форумі Світового конгресу українців.

V Всесвітній форум українців обрав нового голову УВКР — Михайла Ратушного.

VI Всесвітній форум

Київ, 20 – 21 серпня 2016 року. Український дім (вул. Хрещатик, 2).

Порядок денний форуму:

20 серпня, субота:
09.00 – 10.00 — реєстрація учасників.

10.00 – 13.00 — урочисте відкриття форуму українців за участю вищих посадових осіб держави; вітання та виступи керівників об'єднань закордонного українства з різних країн, представників органів державної влади України, громадськості.

13.00 – 14.00 — обід.
14.00 – 16.00 — пленарне засідання: звіти й виступи керівників об'єднань закордонного українства та комісій і структурних підрозділів УВКР.

16.00 – 18.00 — робота комісії і секцій форуму.

18.00 — урочистий концерт «Всі ми діти твої — Україно» за участі артистів і творчих колективів української діаспори.

21 серпня, неділя:
09.00 – 11.00 — робота комісії і секцій.

11.00 – 13.00 — прийняття ухвал та рекомендацій секцій.

13.00 – 14.00 — перерва.

14.00 – 16.00 — висунення та обрання керівних органів Української всесвітньої координаційної ради; ухвалення резолюції форуму.

17.00 – 19.00 — урочисте прийняття делегатів та гостей.

У рамках форуму працюватимуть такі секції: державного будівництва; гуманітарної політики; правничої; інформаційної політики; освіти і виховання; трудової міграції; економічної й інвестиційної політики; волонтерства й захисту українства на окупованих територіях; духовності й церковного життя закордонного українства; молодіжної політики.

УВКР просить делегатів і гостей форуму зголошуватися до роботи в відповідних секціях.

22 серпня

16.00 — урочисте зібрання в Національній опері (вул. Володимирська, 50) «Україна – світове українство» за участю Президента України та представників діаспори.

Українська всесвітня координаційна рада

УВКР була створена на підставі відповідного рішення I Всесвітнього форуму українців, що відбувся у серпні 1992 р. у Києві. Організацію зареєстрував Мін'юст України 3 травня 1993 р.

Головною метою діяльності УВКР є «сприяння зміцненню й розбудові незалежної, соборної, демократичної Української держави, утвердженню інтересів України та світового українства у всіх сферах світового простору — економічній, політичній, правовій, науково-технологічній, освітній, інформаційній, етнокультурній, спортивній та інших — шляхом координації діяльності громадських організацій в Україні й українській діаспорі та співпраці з вітчизняними і закордонними урядовими, підприємницькими та громадськими структурами».

Членами УВКР є українські громадські організації в Україні та за кордоном. За результатами V форуму УВКР нараховувала більше 382 членів-організацій.

Вищим органом управління УВКР є Всесвітній форум українців, який відбувається один раз на чотири роки. Відбулося 5 форумів — у 1992, 1997, 2001, 2006, 2011 рр.

У період між Всесвітніми форумами вищим органом управління УВКР є загальні збори представників організацій-членів УВКР (збори УВКР). Збори скликаються не рідше одного разу на рік.

У періоди між зборами УВКР органом управління є президія УВКР.

Головою УВКР на IV Всесвітньому форумі українців, що відбувся у Києві 19 – 21 серпня 2011 р., обрали Ратушного Михайла Ярославовича.

До складу президії УВКР входять 36 представників організацій-членів УВКР — по 12 представників від власне України та західної і східної діаспори. Постійно діючим виконавчим органом УВКР є секретаріат УВКР.

За статутом УВКР не претендує на централізоване керівництво українськими організаціями й не бере участі в політичній діяльності. Водночас, активно сприяючи розбудові в Україні громадянського суспільства, УВКР інсталує збереження національної ідентичності й задоволення національно-культурних потреб українців у країнах оселення, розгортання співпраці України із закордонним українством.

УВКР провадить інформаційно-аналітичну діяльність. Було проведено низку науково-практичних конференцій і «круглих столів», спрямованих на дослідження життя українців закордоння, діяльності українських громадських організацій та їх участі в процесах трансформації українського суспільства. За сприяння УВКР вийшли друком книги про українську діаспору, довідкові матеріали про життя закордонних українців.

Новою доміною в житті УВКР стало зосередження уваги на роботі з молоддю. Для молоді як закордоння, так і України організовувалися і проводилися різні конкурси, зустрічі, концерти, творчі виставки, презентації книг.

Відразу після відбуття V форуму в Києві проходив Форум української молоді за кордоном, а його голову Мирослава Гочака (Сербія) обрано членом президії УВКР.

Виходять друком та в електронній формі на веб-сайті УВКР «Вісник УВКР» та «Науково-практичні студії УВКР». УВКР разом з товариством «Україна — світ» продовжує видавати газету «Український форум». За фінансової підтримки УВКР також виходить друком один із кращих журналів України «Сучасність» і журнал для закордонних освітян «Рідні джерела».

Проводить УВКР і видавничу справу: вийшла друком книга Андрія Полка і Станіслава Лазебника «Історична батьківщина — діаспора: європейський досвід взаємин», у якій висвітлено досвід співпраці історичної батьківщини з діаспорою на прикладі сусідніх з Україною держав, а також становлення й розвитку взаємин України із закордонним українством. Цікавими і змістовними виявилися видані УВКР збірники матеріалів науково-практичних конференцій «Українська діаспора в Росії: стан, проблеми, перспективи» та «Українці: світова нація перед викликами XXI століття». Надруковано довідково-матеріали «Закордонному українцю» і фотоальбом «Ми — українці» та ін.

Контакти Секретаріату УВКР: 01004, Київ, вул. Антоновича, 3-б (колишня Горького), тел. 287-22-41; ел. пошта: uvkr.org@gmail.com
Веб-сайт: www.uvkr.org

Держава вперше ухилилася від організації Всесвітнього форуму

«Уперше за всю історію проведення Всесвітніх форумів українців Українська держава ухилилася від підтримки такого зібрання світового українства і не бере жодної участі в його організації та проведенні. Саме тому ми вітаємо всіх наших співвітчизників за межами України, які прибудуть на VI Всесвітній форум українців і продемонструють свою єдність з усіма прогресивними силами в Україні, що, незважаючи на війну та інші труднощі, наполегливо будують в Україні громадянське суспільство і демократичну державу».

Із повідомлення громадського оргкомітету з проведення VI Всесвітнього форуму українців.

10 серпня 2016 р.

Йдеться про державу в особі її органів влади. Що означає така дивна (якщо не сказати — неприпустима) позиція влади? Нагадаємо, що перші форуми проходили в найпрестижнішому місці столиці — Наці-

ональному палаці «Україна». Тут, у залі на 3700 місць, збиралася велика аудиторія українців — наших співгромадян і діаспори з усього світу. Попередній V форум відкривався також у престижному залі Національної опери України, а далі робота продовжувалася в Українському домі. Цього разу, як повідомив голова УВКР Михайло Ратушний, влада, що повністю відмовилася сприяти у фінансуванні форуму, як це було раніше, запропонувала УВКР самій оплатити оренду палацу «Україна». А це величезні кошти, яких в УВКР з її бідним бюджетним фінансуванням, звичайно ж, нема. Так само нема коштів і на оренду Національної опери. Тому весь форум пройде в Українському домі столиці, тут оренда виявилася найдешевшою, і на це УВКР вдалося знайти спонсорів. Хоча для зібрання світового українства влада держави взагалі могла б виділити приміщення безкоштовно.

Однак цього разу, на відміну від попередніх форумів, влада не знайшла коштів і для оплати проїзду, проживання й харчу-

вання делегатів. Навіть влада регіоналів 5 років тому фінансувала попередній форум. Тепер же все це перекинуто на самі українські громади діаспори, делегатів. Більше того, нинішня нова (чи вже й не дуже нова) влада — народна, демократична, європейська влада, що прийшла з Майдану, на хвилі Революції Гідності, — рік тому взагалі змусила УВКР відкласти VI форум на рік, а він мав відбутися 2015 року.

Навіть і нині цей відкладений форум наше Міністерство закордонних справ запропонувало УВКР знову відкласти.

Мотивації — що торік, що тепер — ті самі: мовляв, війна, економічна криза. Це справжня облуда. Нашим «кризам» нема кінця. При тому, що з України олігархи продовжують вивозити колосальні кошти, часточки яких вистачило б на фінансування не одного форуму. А щодо агресії Росії, війни, сепаратизму — то якраз у такій ситуації Україні, як ніколи, потрібні підтримка світового українства, мільйонів наших братів-українців діаспори. Невже це комусь не зрозуміло? Чи «не хочуть» розуміти?

Бліц-інформ

США не скасують санкцій проти РФ, поки Росія не поверне Крим Україні

Посол США в Україні Джеффері Пайтт у контексті заяв ФСБ РФ про нібито українських диверсантів, що намагалися проникнути в Крим, підкреслює, що США не скасують санкцій, поки Росія не поверне Крим Україні. «Наша думка про статус Криму добре відома: Крим є і завжди залишатиметься частиною України. Ми засуджуємо і закликаємо негайно припинити російську окупацію Криму. Наші пов'язані з Кримом санкції залишатимуться, поки Росія не поверне півострів Україні», — написав посол у Твіттері 11 серпня.

Він також підкреслив, що уряд США на цей момент не бачив нічого, що підтверджувало б звинувачення Росії про «вторгнення до Криму», зазначивши: РФ часто робить заяви, які не відповідають дійсності, щоб відвернути увагу від своїх протиправних дій.

Старшокласники навчатимуться за новими програмами з історії України

Торік Український інститут національної пам'яті ініціював внесення змін до шкільної програми з історії України. Міністерство освіти і науки створило робочу групу з удосконалення та розвантаження програм. Проект було затверджено на засіданні колегії Міністерства освіти і науки України та відповідним наказом міністра. За новими програмами старшокласники вчитимуться вже від цього навчального року.

Виділено в окремі теми Українську революцію 1917 – 1921 років. Період масових репресій та великого терору в Україні здобув справедливу назву — «Встановлення й утвердження радянського тоталітарного режиму (1921 – 1939 рр.)». Школярі вивчатимуть низку історичних постатей, які сприяли розбудові України. У програмі виокремлено і розширено, зокрема, такі події, поняття, факти та терміни: бій під Крутами; етапи трудової та політичної еміграції; війни радянської Росії з Українською Народною Республікою; радянська окупація України; адміністративно-територіальні зміни українських земель протягом ХХ століття; Акт відновлення Української Держави; внесок українського народу в перемогу над нацизмом у Другій світовій війні; українці у військових формуваннях держав Об'єднаних Націй; вводиться поняття «депортація» (депортація з Криму кримських татар та інших народів, а також масові депортації етнічних українців із Польщі в 1944 – 1946 роках); Українська Гельсінська група та багато іншого.

Російська церква взялася за виробництво вина

Московська патріархія почала виноробний проект — її дочірня компанія висадила виноградники в селищі Дивноморському Краснодарського краю на узбережжі Чорного моря. Основний вид діяльності ТОВ «Мезиць» — виробництво виноградного вина, а також вирощування винограду, виробництво етилового спирту зі збройовальних продуктів, оптова й роздрібна торгівля алкогольними та іншими напоями, а також пакування.

Виноробні угіддя РПЦ розташовані впритул до літньої резиденції патріарха Кирила.

Невідомо, чи буде ТОВ «Мезиць» використовувати вино тільки для церковних потреб, чи передбачається його реалізація через роздріб, для чого доведеться отримати ліцензію на торгівлю алкоголем.

Зі столиці Китаю виселять 2 мільйони мешканців

Населення Великого Пекіна (пекінської агломерації) підскочило за останнє десятиліття на 6 млн осіб, до майже 22 млн осіб. У центральних районах мешкають близько 13 млн осіб. Це викликало масу проблем, включно із забрудненням повітря, переборами з водопостачанням та перевантаженістю міських доріг.

Вирішити ці та інші проблеми влада Пекіна сподівається виселенням з міста до 2020 року близько 2 млн осіб.

Стратегія заснована на виселенні з центру бізнесу, що працює в нижньому ціновому сегменті. Зокрема, це закриття всіх оптових ринків, розташованих усередині четвертої кільцевої автостороги. Від минулого року столиця втратила понад 150 ринків, а в першому півріччі поточного року — ще 174 заводи. Підприємства та ринки переносяться до провінції Хебей, що оточує Пекін

Листи читачів газети

Криза демократії

Події останніх 25 років годі окреслити інакше, ніж кризу демократії.

Поява низки держав після розпаду ССР і практика копіювання ними державного устрою за Західним зразком показала нездатність демократичних Конституцій творити демократичні держави. Усі озброєні Західні Конституціями колишні республіки ССР на ділі обернулися на диктатури.

Візьмім Україну. Обрані за Західними правилами Президенти, за малим винятком, достосовували Західні Конституції до одноосібної влади, користуючись демократичною

риторику. Усі непривабливі явища, які виникли в Україні, — корупція, хабарництво, збагачення негідників, відчуженість влади від народу — були наслідком правління Президентів. Це абсолютна істина.

Серед Президентів, за малим винятком, не було чесних осіб, які дбали б про добро держави та її громадян, а не про власне збагачення і добір відповідних кадрів для свого оточення. Кандидатури Президентів висувалися партіями, як радили Західні закони.

Те саме, в тій або іншій мірі, мало місце в усіх колишніх об'єктах ССР.

Виходить, що копіювати Західні політичний доробок новим державам не варто. Населення, виховане мало не століттям «найсправедливішої» у світі Комуністичної вла-

ди, потребує своїх, а не Західних законів.

Чесні люди у колишніх республіках ССР є, але їх треба добирати інакше, ніж це робиться на Заході. Принцип добору Президентів з подачі партій не працює, бо партії в нових державах — це не політичні об'єднання, а спілки олігархів для грабування населення.

Такою є дійсність, а від дійсності не втечеш.

Але сказати, що демократичні цінності працюють на Заході, теж не можна.

Коли я приїхав до США і вступив до тамтешнього технікуму, то мене вразила ворожість між студентами, що належали до різних партій. Майже така ворожість, яку практикували між мельниківцями та бандерівцями деякі діячі.

Таку ворожечу не провиділи батьки американської демократії, казавши: «Я умру за те, щоб ти міг висловити думку всупереч мені».

Як можна говорити про потребу демократії в сучасному форматі, коли кандидат у президенти США Д. Трамп уважає за можливе звертатися до російських розвідних служб з проханням зробити гакерський погром з листуванням свого конкурента від демократичної партії?

Виходить, що партійний добір Президентів шкочить і Заходу, і кризу демократії засвідчує навіть найдемократичніша країна у світі.

Як казали свого часу деякі політики: факти — уперта річ. Святослав КАРАВАНСЬКИЙ, США

Зберігаємо правопис автора

Дії Кремля від князів, царів, вождів до президентів — незмінні

Московсько-комуністична, націонал-шовіністична імперська пропаганда істотно подібна до сьогоденної путінської, але більш відшліфована і масово поширена ЗМІ.

Путін відновив діяльність шпигунства ФСБ у понад 95 державах світу. У сенаті, уряді, війську та в кожній організації США, а особливо у ЗМІ, Путін має своїх агентів-американців... Путін кричить, що треба дбати про «мир», торговельні відносини. І тут погрожує своїм арсеналом атомних бомб. Путінське миролюбство — як пакт Ріббентропа і Молотова. Сталін, враховуючи економічні труднощі Гітлера, слав німцям ешелон за ешелонам метал, нафту, харчові продукти. А на березневій нараді Генерального штабу військ СРСР 1941 р. вирішив здійснити бліц-наступ 8-мільйонної армії. Ця сила маршем, без опору, несподівано для Гітлера, пройшла по Європі, яка стала підлеглою Москві. Гітлерівські здобутки стануть нашими — так мріяв Сталін.

Ця маса військ стояла біля кордону, чекали наказу 20 – 30 червня 1941 року до наступу. Але німецька розвідка дізналася про це, і Гітлер вчинив контрнаступ раніше й цим паралізував приготувану до наступу радянську армію.

Оцього ЄС та США в сьогоденні ще

не усвідомили. Для них основні питання — економіки, ринку і т.п., що дає надію Путіну здійснювати план «руського міра».

У цьому сенсі Кремлю залишаються такі фактори: здобуття західної технології за допомогою ЄС та США; ідеологічно-пропагандистськими засобами паралізувати відносини інших країн, щоб вони відмовилися від співпраці зі США (Путін уже створив блок таких країн, ось і Туреччина пристала на дружбу з Росією, а Захід не здійснює протидії, лише розмови); США задихатимуться економічно, почнуться страйки, демонстрації.

Кремль, надіючись на здійснення цих факторів, почне застосовувати «зелених чоловічків» і на Алясці.

Що ж робити в такій ситуації України? Настирливо ліквідувати корупцію, яка має зв'язки з нашими особами на керівних державних позиціях. Увести відкриті списки партій на виборах. Вимагати від влади після 500-літньої деукраїнізації провести 5-річну українізацію.

Організаторам Майдану треба ініціювати референдум з цих питань, щоб народ виніс рішення.

Федір ГАБЕЛКО, Австралія

Пошанування Олени Теліги в Рівному

Члени міської «Просвіти» та обласна бібліотека Рівного урочисто вшанували пам'ять Олени Теліги в день її уродин і поклали квіти біля пам'ятної дошки в Рівному. Член міської «Просвіти» Євгенія Гладунова привітала учасників заходу, а письменник Євген Шморган та доктор філології Лілія Овдійчук розповіли про життєвий і творчий шлях поетеси, революціонерки та провідної діячки українського національного руху.

Олена Теліга була розстріляна в катівні гестапо в Києві 1942 року. Талановита поетеса прожила всього 35 років, але її творча спадщина вражає своїм сильним закликом борця, як і ніжною лірикою. Ім'ям Теліги називають школи, а учні відзначають роковини поетеси читанням її віршів.

Віра БОДНАРУК, голова Товариства української мови (США)

«Українські діти — наше майбутнє»

Це містке й потужне гасло належить громаді Гурту прихильників української дитини в Канаді, який поважний період часу видавав українську дитячу літературу і тим самим сприяв патріотичному вихованню нових поколінь українців.

У Миргородській Діаспорній бібліотеці імені Галини Король фонд видань названого Гурту представлено вагомо й різноманітно. На художніх текстах виховних художніх творів за редакцією Ярослава Чумака і його побратимів нині навчаються українські діти. Яскравим прикладом такого збірника, скажімо, є «Антологія: Діти та молодь в українській літературі», видана 1979 року українським видавництвом «Добра книжка» (випуск 212 у Торонто) за фінансової підтримки Українсько-Канадської фундації ім. Т. Шевченка. Цілі покоління української дітвори виховані на традиціях, закладених у цих книгах.

Підтримуючи життєствердну традицію братів-українців із Канади, дитяче видавництво «Ганнуся» на базі нашої Діаспорної бібліотеки вже давно працює в руслі названого гасла. Ним видано й подаровано дітям цілий пласт української патріотичної літератури. Це українські абетки й азбуки («Українська абетка», «Абетка-лічилка власних імен», «Загадкова азбука», «Азбука»), казки («Зачарована держава», «Пригоди Задираки», «Казка про вередливу букву і 30 няньок»), історично-довідкова література («33-тя сльоза України», «Відродимо славу Україні!», «Заповіт ветерана Української Повстанської Армії», «Ораторія на тему Великого Голоду», «Нищять українську націю, боронімося!», пісенники, поетичні збірки, проза («Солов'їна земля», «Зорецвіти», «Дош зелених очей», «Сповідь юних сердець», «Пісні кохання і смутку», «Проклятий рай» (2-томник), «Калиновий цвіт», «Місячне намисто», «Першоцвіти»).

Зараз «Ганнуся» підготувала до друку півнавальне видання для маленьких «Федин букварик» і казку (перевидання) про віковичну боротьбу українського народу з агресивною Москвою «Зачарована держава».

Багато працюємо щодо опіки над дітьми переселенців. Забезпечуємо їх виданою дитячою літературою.

Запрошуємо приєднатися до Гурту прихильників української дитячої книжки на полтавських теренах — стати фундаторами нових дитячих видань і підставити дружнє плече у шляхетній справі патріотичного виховання українських дітей. Наші координати: 37602, Сазанський Анатолій, вул. Ведмедівка, 55, м. Миргород, Полтавська область, Україна (можна через банк «Аваль»). Електронна адреса бібліотеки: sag52@ukr.net.

Анатолій САЗАНСЬКИЙ, фундатор Діаспорної бібліотеки ім. Галини Король і редактор дитячого видавництва «Ганнуся», м. Миргород, Полтавська область

Олімпійські ігри в Ріо-де-Жанейро

Від 5 по 21 серпня в колишній столиці Бразилії Ріо-де-Жанейро відбуваються XXXI Олімпійські ігри. Це перші ігри в Південній Америці, другі — в Латинській Америці (після Мехіко 1968 р.) і треті в Південній півкулі (після Олімпіад в Австралії: Мельбурн-1956 і Сідней-2000).

Для затвердження кандидатури Ріо-де-Жанейро (2009 р.) знадобилися три етапи фінального голосування, місто обійшло таких суперників, як Мадрид, Токіо і Чикаго.

Церемонію відкриття провели на стадіоні «Маріо Філью», більше відомому як «Маракана» (колиш вміщував 200 000 глядачів, нині — 78 838).

Олімпійські змагання приймають 32 спортивні об'єкти в Ріо і ще п'ять футбольних стадіонів у різних містах (Бразилія, Сан-Паулу, Манаус, Белу-Оризонті, Сальвадор), усі ці стадіони приймали матчі чемпіонату світу 2014 року.

Дев'ять об'єктів побудували спеціально до Олімпіади, вісім — реконструйовано. Планується, що сім об'єктів після ігор будуть демонтовані.

На підготовку до Олімпійських ігор витратили 11,5 мільярда доларів. Із них 7,1 млрд — на зведення спортивних об'єктів по всьому Ріо та його передмісті.

Змагання проходять у 28 видах спорту, буде розіграно 306 комплектів нагород (усього — 4 924 медалі), що є рекордною кількістю для Олімпіади.

Уперше за останні 112 років до програми ігор внесений гольф, а спрощений варіант регбі повернувся через 92 роки.

На Олімпіаді виступають 206 країн, що є новим олімпійським рекордом. Окремою командою виступить збірна біженців (10 осіб), яка змагатиметься під олімпійським прапором. Загалом в Олімпіаді візьмуть участь більше 10500 спортсменів.

Нині представлена найменша кількість

українських спортсменів за весь час виступів на Олімпіадах. Збірна України отримала тільки 206 ліцензій.

Ось попередні Олімпіади українських спортсменів: 1996 рік, Атланта (США) — 231 спортсмен у 21 виді спорту; 2000 рік, Сідней (Австралія) — 230 спортсменів у 23 видах спорту; 2004 рік, Афіни (Греція) — 239 спортсменів у 22 видах спорту; 2008 рік, Пекін (Китай) — 254 спортсмени у 28 видах спорту; 2012 рік, Лондон (Великобританія) — 245 спортсменів у 23 видах спорту.

У зв'язку з допінговим скандалом і дискваліфікацією склад збірної Росії скоротився із 378 спортсменів, що вибороли ліцензії, до 271-го.

За сумою призових, обіцяних державою своїм чемпіонам, лідирує Сінгапур (745 000 доларів за «золото»), далі — Азербайджан (510 тис.), Таїланд (314 тис.), Казахстан (250 тис.), Малайзія (249 тис.), Узбекистан і Киргизстан (по 200 тис.), Латвія (190 тис.), Італія (184 тис.), Білорусь (150 тис.).

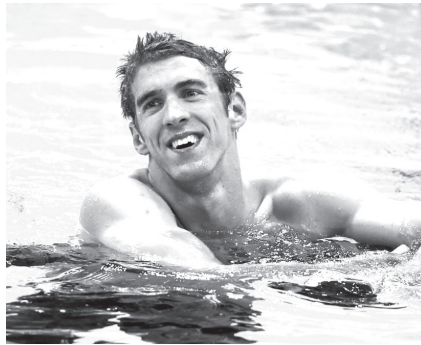
Традиційно значно менше, по \$25 000 за перемогу, виплатить своїм спортсменам США, а Хорватія, Швеція, Норвегія, Великобританія не виплачують нічого.

Україна видасть такі преміальні: 125 000 доларів за «золото», 80 000 — за «срібло», 55 000 — за «бронзу». Національний олімпійський комітет України виділив для трійки призерів додатково бонуси: по 300 000, 200 000 і 120 000 грн.

За підрахунками організаторів, за час Олімпіади Ріо відвідає близько 500 000 туристів. Усього надійшло в продаж 7,5 млн квитків. На змагання більше половини квитків коштували в середньому 30 – 40 доларів. Але, наприклад, найзручніші місця у фіналах з баскетболу, легкої атлетики, пляжного волейболу і футболу в середньо-

му обійшлися в 375 доларів.

Для обслуговування ігор залучено 70 000 добровольців із різних країн. Для безпечного проведення Олімпіади цілодобово задіяно 85 000 військових, поліцейських і пожежників (удвічі більше, ніж на попередніх іграх). На це буде витрачено 895 мільйонів доларів.

Найбільш титулованим олімпійцем за всю історію Олімпіад є легендарний 31-річний плавець Майкл Фелпс зі США, 18-кратний олімпійський чемпіон ще до Ріо. До цього він виступав на чотирьох останніх Олімпіадах, лише на першій у Сідней 15-річний плавець не здобув медалей. А на всіх наступних — злива «золота»: 11 перемог в індивідуальних запливах і 7 — у складі команди США в естафетах. Плюс ще 4 срібні й бронзові медалі, так що загалом їх 22. Це абсолютний рекорд і за золотими медалями і загалом — серед усіх видів спорту за всю 120-річну історію Олімпіад.

І вже на Олімпіаді у Ріо Фелпс здобув ще 5 золотих медалей: дві індивідуальні і три за перемогу команди в естафеті. Фелпс став 23-кратним олімпійським чемпіоном. Неймовірно досягнення!

Панорама

100 років тому в повітря піднявся перший «Боїнг»

Свій перший гідролітак на двох поплавках американський інженер Уільям Боїнг побудував у човновому сараї на березі озера Юніон.

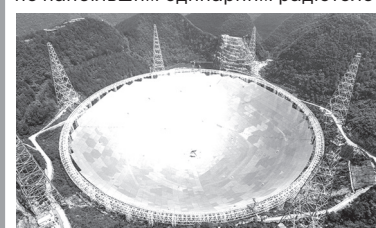
29 червня 1916 року для його випробування відчайдушний конструктор сам сів за штурвал. Цей літак мав полотняно-дерев'яну конструкцію типу біплан.

Вже 15 липня 1916 року Боїнг зареєстрував свою компанію, яка роком пізніше отримала назву «Boeing Airplane Company». Через два роки 50 гідролітаків для військово-морського флоту будувалися в цехах. До 1927 року «Боїнг» став виготовляти винищувачі й поштові літаки.

Нині «Боїнг» — найбільший у світі виробник цивільних і військових літаків, основний підрядник НАСА. Замовники компанії є в 145 країнах світу.

Найбільший у світі радіотелескоп

Учені всього світу покладають великі надії на новозбудований 500-метровий китайський радіотелескоп (Five-hundred-meter Aperture Spherical Telescope, або «FAST»), який після завершення етапу тестування стане найбільшим одинарним радіотелескопом на планеті.

Будівництво телескопа почалося в березні 2011 року в китайській провінції Гуйчжоу в природній западині.

Радіотелескоп приєднається до проекту, котрий об'єднує команди з десяти країн, мета яких — знайти відповідь на фундаментальні питання про походження й еволюцію Всесвіту.

У США помер скульптор Неізнаний

Знаменитий у всьому світі скульптор помер у Нью-Йорку на 92-ому році життя. Ернст Неізнаний — автор знаменитого пам'ятника Микиті Хрущову на його могилі в Москві. Пам'ятник виконаний у чорно-білих кольорах, як символ двозначності політичної постаті Хрущова. Також скульптор є автором меморіалу жертвам політичних репресій «Маска скорботи» в Магадані, монумента «Квітка лотоса» на Асуанській греблі (Єгипет).

Скульптор народився 9 квітня 1925 року у Свердловську (нині Єкатеринбург). Ветеран Великої Вітчизняної війни, десантник, кавалер ордена Червоної Зірки.

У 1976 році емігрував із СРСР. Від 1977 року жив і працював у США. Монументальні роботи митця знаходяться в різних музеях світу і встановлені в багатьох містах.

Дещо про людину

Чоловіки вважаються карликами, якщо мають зріст нижче 130 см, жінки — нижче 120 см.

Пара ніг має 50 000 потових залоз.

Зубна емаль — найтвердіша тканина, вироблена організмом.

Повний сечовий міхур за розміром — як бейсбольний м'яч.

У новонароджених дітей кісток більше (300), ніж у дорослих (206). Пізніше вони зростаються.

У людському тілі — близько 650 м'язів.

Найбільш активні м'язи знаходяться в оці.

Напад гикавки триває в середньому 5 хвилин.

Людина починає відчувати спрагу, вже коли організм втрачає 1% води.

Кожна людина має не лише унікальний відбиток пальців, а й язика.

Голова людини складається з 22 кісток.

За день рот виробляє 1 літр слини.

Стегнова кістка міцніша за бетон.

Кожного дня людина робить більше 23 000 вдихів.

У Шотландії найбільше рудоволосих людей.

Вказівний палець є найбільш чутливим.

У людському тілі — 0,2 мг золота.

У середньому людина за все життя витрачає 25 років на сон.

Рани на язика загоюються найшвидше.

Мозок людини споживає 20 – 25% кисню, який вона вдихає.

Нога людини складається з 26 кісток.

Найменша кістка в людському тілі знаходиться у вусі. 11% людей є лівшами.

У середньому людина засинає через 7 хвилин.

Цікаві факти про Японію

Економіка Японії є третьою за величиною і поступається лише Китаю і США.

Токіо — столиця Японії, а також найбільше місто. Інші великі міста — Осака, Нагоя і Саппоро.

Японія складається приблизно з 6800 островів. Чотири головні острови — Хонсю, Кюсю, Сікоку і Хоккайдо — охоплюють 97% від загальної площі земель Японії.

У Японії — більше 200 вулканів, а найвищим діючим вулканом є гора Фудзі.

Країна має чотири основні системи писемності.

Населення складається з 98% етнічних японців.

Стародавні воїни Японії відомі як самураї. Вони були дуже довідчені в бою, головна зброя — катана (гострий меч з невеликим вигином).

Національним видом спорту Японії є боротьба сумо.

Японія — єдина країна в світі, яка зазнала весь жах атомної зброї.

Існує міф, нібито в Японії заборонено іслам. Аж ніяк, оскільки японці прихильно ставляться до світових релігій.

Японія є найбільшим у світі споживачем деревини тропічних лісів Амазонки.

Найвідоміші японські компанії: Toyota, Honda, Sony, Nintendo, Canon, Panasonic, Toshiba, Sharp та інші.

У Японії щороку реєструють понад 1500 землетрусів, хоча велика частина з них — дуже незначні.

Ринок Цукідзі в Токіо є найбільшим у світі рибним ринком. У Японії, як і раніше, полюють на китів під приводом «досліджень».

Перший японський роман «Повість про Гендзі» був написаний японською дворянкою Мурасаки Сикибу 1007 року.

Японською мовою «караоке» означає «порожній оркестр».

Японія є батьківщиною різних видів бойових мистецтв: карате, дзюдо, сумо, ніндзюцу, кен-

до, дзю-дзюцу, айкідо та інших.

Щоб готувати рибу фугу, японським кухарям доводиться навчатися не менше двох років.

У японській мові «гейша» означає «артист». Першими гейшами були чоловіки.

У багатьох японських компаніях є ранкова зарядка для працівників.

Дуже популярна їжа в Японії — сире м'ясо коня.

Рівень убивств у Японії становить 0,50 на 100 000 осіб, що є одним із найнижчих.

Японія налічує 18 лауреатів Нобелівської премії.

23% японського населення — старше 65 років.

Суші раніше використовували як вуличну їжу.

У Японії є кафе, де люди можуть відпочити й пограти з цуценятами і кошенятами.

Єдиною іноземною мовою для вивчення в японських школах є англійська.

Японська поезія хайку — найкоротша у світі, складається тільки з трьох ліній.

Найстаршим підкорювачем Евересту є японець Міура Ячіро, він уперше піднявся на вершину в 70 років, а в 75 повторив сходження.

Японське саке виготовляють із ферментованого рису.

У Японії на кожному кроці стоять торгові автомати, в яких продається пиво, гаряча й холодна банкова кава, сигарети та інші предмети.

Японці обожнюють рис і їдять його тричі на день щодня.

До 1870 року японські жінки чорнили зуби для того, щоб показати свій статус.

У японських ресторанах зі шведським столом ніколи не побачите тарілок із недоїдками, японці беруть їжі виключно стільки, скільки їм потрібно.

За конституцією в Японії немає і не може бути армії.

У японців у будинках відсутнє центральне опалення, зате тротуари й дороги в зимовий час підігріваються, щоб не було ожеледиці.

За незалежну, демократичну Україну

Олена Теліга:
життя за Україну

Вона народилася під Москвою, зростала й формувалася у російському середовищі. Її діяльність в Організації Українських Націоналістів, приїзд в окуповану нацистами Україну, перебування в катівні гестапо й навіть смерть від нацистської кулі були наслідками життєвого злему — віднадання себе як українки. Надалі своє коротке життя Олена Теліга присвятила боротьбі за Україну. Її безвідмовною зброєю стало слово.

розпізнали справжніх намірів нацистів, так само як і нацисти достеменно не знали про плани мельниківців.

Після того, як оунівці слідом за німцями увійшли до Києва, вони перенесли сюди й редакцію газети «Українське слово», яку видавати почали в Житомирі. Головним редактором «Українського слова» був Іван Рогач. Олена Теліга очолила редколегію літературного додатку до цієї газети під назвою «Літаври».

Вона віддано занурилася в роботу, ретельно відбирала матеріал для свого дітища. Пронімецькі публікації не потрапляли до видання. Але «Літаври» вмовкли, так і не зазвучавши на повен голос...

12 грудня німці арештували редакцію «Українського слова», а «Літаври» заборонили. Світ побачили лише 4 номери літературного додатка. Олена Теліга ще залишалася на свободі. На початку 1942 року розпочалася друга хвиля арештів у Києві. На наполягання друзів, які просили її залишити небезпечне місто, Теліга відповіла, що вона більше не поїде з Києва. Її попереджали про можливий арешт у Спільці письменників, але вона пішла на Трьохсвятительську, бо на неї чекали там люди. Вона відповідала за них. Вона не зрадила себе...

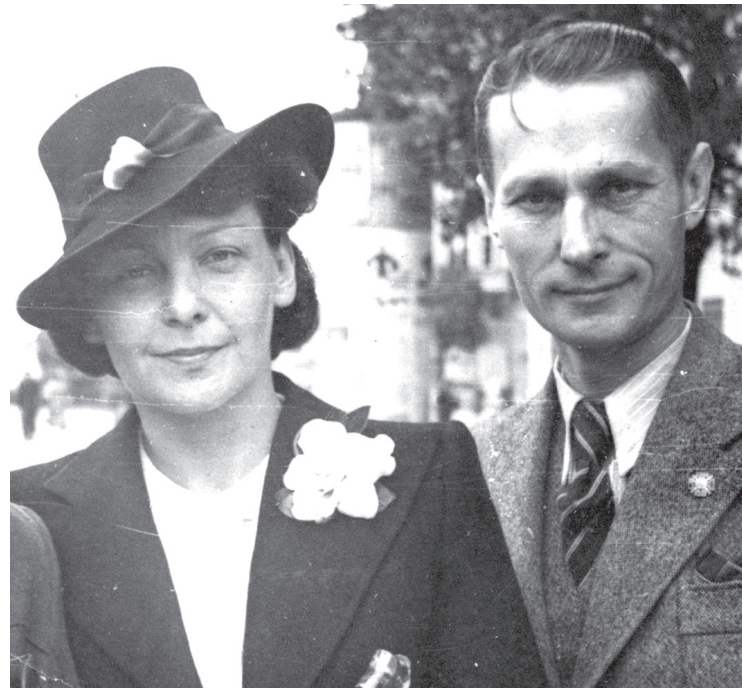
«Коли ми, поети, пишемо про відвагу, твердість, шляхетність поєвяти й цими творами запалюємо та шлемо на небезпеки інших, то як можемо ми самі цього не робити? Справжня поезія — це не видумана комбінація, це вплив душі. Як же ж чутимось я, коли піду проти своєї поезії? Коли я загину, то знатиму й іншим покажу, що жила так, як хотіла й як повинна була жити, коли ж

Із товаришами перед походом в Україну. 1-ий ряд: Орест Оршанський-Чемеринський, Олена Теліга, Улас Самчук. 2-ий ряд: Михайло Михалевич, Омелян Коваль, О. Русов. Львів, літо 1941 р.

Після нападу нацистської Німеччини на СРСР Олег Ольжич (Кандиба) керував підготовкою похідних груп ОУН (м) на Наддніпрянську Україну. До Києва, про який так мріяла, вирушає й Олена Теліга. 14 липня 1941 р. вона разом із письменником, членом ОУН Уласом Самчуком від'їждить із Кракова, в якому на той момент мешкала. Спочатку вони потрапили до Львова. У столиці Олена Теліга опинилася вже на початку жовтня. Улас Самчук продовжив свою діяльність в окупованій Україні на рідних теренах — у м. Рівному.

Олена Теліга потрапила в Київ, де вже розпочав роботу Олег Ольжич. Він намагався налагодити діяльність мельниківської Української національної ради. Олена Теліга гуртувала навколо себе літераторів, які перебували в місті. Вона очолила Спільку українських письменників. Мельниківці, до яких належала й Теліга, 1941 року перебували в Києві легально. Вони ще не

Олена і Михайло Теліги. Краків, 1939 р.

Олена Теліга у Подєбрадах, 1920-ті роки.

сидіти в безпечній заплілі — це вже зрада мене самої! Олена Теліга.

Українська поетеса, силу слова якої порівнюють із поезією Лесі Українки, за життя не мала виданої власної збірки. Рукописи її творів загинули разом із нею, десь за моторошними стінами нацистського гестапо в лютому 1942 року. Копії ж збереглися в учасників підпілля, а згодом вони перевезли її поезію на еміграцію. Там і побачила світ перша поетична збірка Олени Теліги «Душа на сторожі» (1946).

21 липня 1906 — Олена Теліга (у дівочтві — Шовгенева) народилася в Іллінському під Москвою. 1911 — родина переїхала до Петербурга. 1918 — сім'я Шовгеневих замешкала в Києві. Батько, Іван Опанасович, став професором Київського політехнічного університету. Олена навчалася в жіночій гімназії. Липень 1922 — Олена разом із матір'ю та братом виїхали до Чехії та оселилися в місті Подєбради. Там вступила на історико-філологічне відділення Українського педагогічного інституту. 1 серпня 1926 — Олена Шовгенева вийшла заміж за українського емігранта з Кубані Михайла Телігу. Осінь 1929 — Олена та Михайло Теліги переїхали до Варшави. Грудень 1939 — Теліги перебралися до Кракова. Олена зустрілася зі своїм знайомим із Кракова, відомим поетом, археологом, членом Проводу ОУН(м) Олемом Ольжичем. Олена Теліга також вступила до ОУН, працювала в культурній референтурі, готувала тексти листівок і відозв, які відправляли в Україну. Липень 1941 — Олена Теліга разом із Уласом Самчуком вирушила до України. У жовтні 1941 р. вона потрапила до Києва. 21 лютого 1942 р. — Олену Телігу разом із чоловіком Михайлом та соратниками розстріляли нацисти в Бабиному Яру.

Вікторія ЯРЕМЕНКО

Генерал
армії УНР
з історичної
Чернігівщини

Олександр Петрович Греків походив із давнього грецького роду Легофетусів. Народився 3 грудня 1875 р. у с. Сопич Глухівського повіту Чернігівської губернії. Вищу юридичну освіту здобув у Московському університеті, однак вибрав кар'єру військового. Після додаткового навчання у військовому училищі та російській академії Генштабу служив у гвардійських частинах, викладав у військових училищах Петербурга. Під час Першої світової війни Греків служив начальником штабу дивізії. За бойові заслуги його нагородили орденом Святого Георгія 4-го ступеня й підвищили до звання «генерал-майор».

Коли в лютому 1917 року в Росії відбулася революція, її піддані стали перед вибором. На запрошення Симона Петлюри генерал Греків переїхав до Києва і став українським офіцером. Він займався організацією українських військових частин, обіймав посаду заступника військового міністра Української Народної Республіки. Після приходу до влади Директорії УНР Греків обіймав посади командувача Південної групи Армії, військового міністра, наказного отамана Армії УНР. У січні 1919-ого в Одесі він вів переговори з військовою делегацією Антанті.

Через політичні інтриги Греків залишився без посад, але його відразу запросили очолити Українську галицьку армію. На чолі УГА генерал Греків провів найуспішнішу військову операцію ЗУНР — так звану Чортківську офензиву. За два тижні 25 тисяч українських солдатів і офіцерів примусили відступити по всій лінії фронту більш ніж 100-тисячну польську армію, добре озброєну й оснащену французами.

Після поразки Української революції 1917 — 1920 років генерал Греків емігрував до Австрії. Спокійне життя закінчилося, коли туди в 1945-ому прийшла Червона армія. 1948 року генерала викрали й вивезли до СРСР радянській спецслужби. Грекова засудили до 25 років таборів. На щастя, він потрапив під амністію і 1956 року повернувся до Австрії, де й помер 2 грудня 1959 року.

Максим МАЙОРОВ,
Український інститут
національної пам'яті

Український патріот Дмитро Мирон-Орлик

30 червня 2016 р. у Києві, вшановуючи героїзм і жертвність у боротьбі за незалежність України під час Другої світової війни, науковці, представники громадськості та співробітники Українського інституту національної пам'яті поклали квіти до меморіальної дошки Дмитру Миронів-Орлику на будівлі Національної опери України.

Дмитро МИРОН (псевдонім — «Орлик») народився 5 листопада 1911 року в селі Рай (нині Бережанського району Тернопільської обл.). Навчався в Бережанській гімназії, з якої був виключений за належність до ОУН. Середню освіту здобув у малій духовній семінарії у Львові. Від 1930 р. — студент факультету права Львівського університету, в цей час займав пост референта Юнацтва Крайової езекутиви ОУН на західноукраїнських землях. Один із редакторів першого підпільного видання ОУН в Укра-

їні «Бюллетень КЕ ОУН на ЗУЗ».

За участь у підпіллі був засуджений, карався в польських тюрмах у Равічу й Вронках (1933 — 1938 рр.). Політичний референт Крайової езекутиви ОУН на західноукраїнських землях (1938 — 1939 рр.). Співавтор вишкільного матеріалу «44 правила життя українського націоналіста» (1938 р.) та автор праці «Дія і чин України» (1940 р.). Член Проводу ОУН революційної, крайовий провідник ОУН (р) на західноукраїнських землях (1940 р.).

Улітку 1941 р. — провідник Північної похідної групи ОУН (р), згодом заарештований гестапо за підпільну діяльність на Київщині. Однак Дмитру Мирону разом із Василем Куком й Тарасом Онишкевичем вдалося втекти з-під арешту по дорозі з Житомира до Луцька й повернутися до Львова.

У 1941 — 1942 рр. був крайовим провідником Центрально-Східних

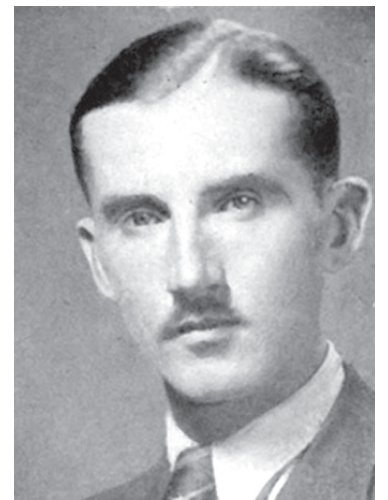
українських земель. Саме він наприкінці 1941 р. направив членів похідної групи ОУН (р) до Чернігівщини.

Дмитро Мирон-Орлик загинув 25 липня 1942 р. у перестрілці з гестапівцями в Києві на розі вулиць Фундуклеївської та Театральної (нині — Богдана Хмельницького й Лисенка).

ДОВІДКОВО ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ ОУН (Р) У 1941 — 1942 рр. Уже в березні — квітні 1942 р., згідно з інформацією держбезпеки СРСР за 1945 р., українські націоналісти створили в Чернігові в підпіллі новий обласний провід ОУН (р). Активну участь у розбудові місцевої організації взяли члени Київського проводу організації Остапенко й Савченко. Подібна робота не припинялася і в районах. Так, у квітні — травні 1942 р. один із членів Ніжинської організації ОУН (р), який мав фальшиві документи на ім'я Романа Герашенка, заснував осередок в Ічні. Він скла-

дався з трьох осіб на чолі з місцевим поліцаєм Володимиром Кметом, але довкола нього гуртувалося чимало тих, хто співчував, включно з артистами місцевого театру. Переконуючи нових симпатиків ОУН (р) у необхідності ведення боротьби з радянською владою, Герашенко вказував, що практична діяльність ОУН (р) повинна приховуватися й від німців, адже з ними теж доведеться воювати, «тому що вони ніколи не згодяться створити самостійну Україну на чолі з українським урядом». Він підкреслював, що їхнім завданням є боротьба за самостійну Україну, проти кого — байдуже.

Нацистські окупанти жорстоко переслідували українське підпілля. У травні 1942 р. значна частина Чернігівського обласного проводу ОУН (р) була заарештована органами гітлерівської СД. У серпні зв'язковий повідомив Ічнянському осередку, що «організація ОУН у Ніжині розгром-

лена, багатьох членів заарештовано і розстріляно Герашенка». Наказ проводу був — продовжувати роботу. У вересні 1942 р. другий та останній зв'язковий знову передав вимогу керівництва: посилити діяльність.

Український інститут
національної пам'яті

За правдою — до волосного суду

За що і як судилися наші пращури

Де шукали правди українці 100 – 150 років тому, за що судилися і як той суд відбувався, якими були стосунки в тріаді «позивач-суддя-відповідач», чи завжди позивачі були задоволені судовими рішеннями, як реагували на них відповідачі, якої міри були покарання?

Відповіді можна знайти в численних архівних теках нижчих станових селянських судів, які називалися волосними (волесть об'єднувала кілька невеликих сіл із центром у містечку чи великому селі). На теренах підросійської України волосні суди були засновані після знесення в Російській імперії 1861 року кріпосного права, скасовані більшовицькою владою після 1917-го.

В основу написання цієї публікації лягли матеріали волосного суду містечка Володькова Дівиця Ніжинського повіту тодішньої Чернігівської губернії. Рідкісний документ, який авторів пощастило відшукати в Ніжинській філії Чернігівського обласного державного архіву, називається так: «Книга на запис приговорів Волосного і Третейського судів за 1879 і 1880 роки».

Що записано в книзі судових вироків

Просто читати подібні документи з кожним роком стає все важче. Писаний наспіх і різними чорнилами на неякісному папері текст, що упродовж тривалого часу зберігався в цілковито не пристосованих для цього умовах, постає з кожним роком перед очима дослідника все блідшим і розпливчастішим. Такі тексти доводиться подовгу саме розшифровувати, а не читати, залучаючи для цього сучасні комп'ютерні програми.

Саме в такий спосіб із сотень сторінок цієї книги вдалося розшифрувати декілька справ. Зосібню тих, які викладені на папір добросовісними писарями, яких у Володьково-Дівицькій волості виявилось, на жаль, небагато.

Ті, кого називали волосними суддями, здебільшого не закінчували юридичних факультетів, однак мали найголовніше, чого бракує тисячам їхніх нинішніх спадкоємців із правничого цеху, — совість, честь, відданість закону та відповідальність найперше перед тими, кого збиралися захищати чи засуджувати. Принаймні таке переконливе враження складається після знайомства з кількома судовими справами селян Данини, що належало до цієї волості.

Краще, коли писар папір оформить

Перед тим, як уявно завітати на одне із засідань волосного суду, варто ознайомитися з тодішньою процедурою оформлення та подання судових позовів до суду нижчої інстанції, яким на той час вважався суд волосний, а також структурою запису про його проведення та змісту ухвалених вироків у зазначеній книзі.

До волосного суду можна було йти і з усною заявою, і з письмовим викладеним суті справи на казенному папері. За умов тодішньої, ледь не суцільної, неписьменності сільського населення, що набуло в період кріпосництва ганебного для тогочасної Російської імперії явища, селяни поступово стали звикати до того, що краще до суду йти з папе-

ром у руках. Допомогти його «зрихтувати» покликані були писарі. До запровадження в Україні волосної системи управління посади писарів по селах не були передбачені. Пізніше вони з'явилися, однак не скрізь.

Рідко справу розглядали в день подання заяви. Хіба тоді, коли заявник приходив до суду разом зі свідками з обох боків та обвинуваченим. Зазвичай по отриманні заяви, якщо справа не була складною, суддя тут же призначав дату розгляду. Через посиленого в те село, звідки принесена була заява, передавалося сільському голові розпорядження суду про забезпечення явки всіх учасни-

Картина М. Зоженка «Волосний суд». 1888 р.

ків, що мають стосунок до справи: заявника, відповідача, свідків.

На початковому етапі діяльності волосних судів селяни мали і повагу, і довіру, і боязнь до цієї інституції. Принаймні в жодній зі справ, проаналізованих у цій книжці (а це лише по Данині більше сотні справ за два роки), не вдалося натрапити на запис на кшталт «суд перенесено через відсутність однієї зі сторін» або «свідок (свідки) не з'явилися до суду без поважної причини».

Отже, книга судових історій (окрема — за кожним селом волості). Велика за форматом, прошнурована і вручну пронумерована за сторінками. Розвороти її мають розкреслені на кілька різних завширшки колонок, у яких записи здійснювалися в такій послідовності:

- порядкове число судової справи від початку року;
- ім'я і соціальний стан позивача та звинуваченого;
- предмет суперечки;
- коли відбувся вирок, на якій підставі, чим слід задовольнити ображеного, яке покарання отримує звинувачений.

В останній колонці викладу судової справи нерідко суддя робив помітки про те, як до оголошеного вироку поставилися позивач і звинувачуваний. Найчастіше зустрічається таке: «позивач задоволений», «звинувачений висловив незадоволення рішенням суду».

Під кожним із таких викладів судових історій ставили свої підписи всі судді (на одну справу їх було три). А останній рядок запису майже завжди був таким: «За неграмотних розписався такий-то» (зазвичай судовий писар).

У волосному суді працювало більше десятка суддів. Такий висновок можна зробити із записів про перебіг кожного судового засідання. Назвемо для історії їхні прізвища: Єлисей Бобул, Зот Вовкогон, Карпо Калюжний, Василь Кожуховський, Хома Коротченко, Кузьма Погрібний, Сава Сардак, Кийм Шевченко. Прізвища ще двох суддів і писаря не вдалося розшифрувати.

Про побої і розбої

А тепер час заглянути до однієї з кімнат просторої хати під солом'яною стріхою в центрі Володькової Дівиці, що правила в середині XIX століття за волосний суд. Маємо зимовий, дуже морозний день 2 лютого 1880 року. Слухається справа селянки-власниці із села Данини Парасковії Микитенко, яка подала позов на селянина-власника із цього ж села Івана Микитенка та його дружину Меланію за завдані побої.

Справу ведуть три судді — Яким Шевченко, Василь Кожуховський і

фів за незначні тілесні ушкодження чимала. Не випадково трьома срібними рублями компенсації виявилася задоволена позивачка в цій судовій справі.

Приблизно за таким же порядком розглядалися й інші справи, які були в компетенції волосного суду. Здебільшого це випадки з побиттям, дрібними розбоями, в результаті яких не завдавалося великої шкоди здоров'ю людини; це також крадіжки хатнього та господарського майна, господарські та сімейні суперечки. Проступки чи злочини з ускладнювальними обставинами розглядалися в повітовому суді.

Ось ще одна типова справа волосного суду про побої. Селянин-власник із Данини Іван Полтавець повертався в нічний час, незабаром по Різду. Його перестріли в темному провулку свої ж односельці — 30-річний Дмитро Сардак і 27-річний Антон Кугут, які були п'яні. Побитий за нізащо Полтавець подався із заявою до волосного суду.

Справа слухалася 13 січня 1879 року. На суд прийшли три свідки — Кузьма Вискірка, Трохим Петрик і Тимофій Подоляно. Вони вирішили захистити чесного трударя від витівок перерослих п'яних парубків. Винуватцям не було чим захищатися — бо ж правда. За що й розплатилися: по три рублі з кожного на користь позивача.

Цілковито подібна історія повторилася в цьому селі місяць опісля. Івана Дворського побив Опанас Рубель. Начуваний про справедливе покарання місцевих розбійників за побиття Івана Полтавця, постраждалий теж поспішив за правдою до Володькової Дівиці. Мав трьох свідків — Федора Вискірка, Юхима Кательницького і Якова Губара. Безумовно, справа також була виграна. Опанас Рубель мусив заплатити на користь Дворського три рублі сріблом за своє дебоширство.

Одна судова справа на тему грабежів має чітко окреслений володьково-дівицький слід. Ранньої осені 1879 року селянин-власник із Данини Павло Подоляно неспішно повертався додому волами після базарування у волосному центрі. Відразу на виїзді з Володькової Дівиці його волам перепинили дорогу три дівицькі здоровані. Ними виявилися місцеві козаки Семен Вергун, Никифор Тунік та відставний солдат Михайло Ковальчук. Спочатку відібрали в данинця все, що той набазарував. А далі «апетит» розгорівся: вони раптом стягли чоловіка з воза, забрали воли й усе начиння з возом, а наляканого візника пустили додому ні з чим.

Той не побоявся подати на кривдників до суду, оскільки знав їх в обличчя. Рішенням суду все нагробоване було повернуто власнику. Постраждалий отримав від кривдників ще й 10 рублів сріблом компенсації.

Однак справа про той грубий грабунок приїжджого серед білого дня дівицями на околиці їхнього села набув у довколишніх селах неабиякого розголосу. Подія справді надовго підірвала довіру мешканців сусідніх сіл до свого нового волосного центру та обраного спільною громадою його начальства, яке виявилось нездатним забезпечити лад на дорогах. А вже будь-яка буденна поїздка туди тепер ставала небезпечною.

Чи не відтоді — витоки прихованої образи данинців на дівичан. Гурти молодиків і підлітків обох сіл нерідко шукали приводу йти один проти одного врукопашу. Робили це заздалегідь організованими і зазвичай несподіваними для су-

противників набігами один до одного. Та недобра традиція, яка нерідко кінчалася кривавим мордобоем, тривала між цими селами аж до кінця 60-их років минулого століття. То був час, коли Володькова Дівиця залишилася в Носівському, а Данину разом із Шатурою перекидали то в Лосинівський, то в Ніжинський райони. Через це стосунки між колись спорідненими селами стали ще «чужішими».

Данинські Кайдаші

Немеркнучий упродовж більш ніж півтора століття твір Івана Нечуя-Левицького «Кайдашева сім'я» зайвий раз доводить, що сімейні чвари й непорозуміння між двома (а то й трьома) поколіннями батьків і дітей таки були однією з вад патріархального українського села. При перебуванні тривалий час під однією стріхою в обмеженому просторі хатнього середовища навіть найтісніші родинні зв'язки рвалися через різне сприйняття світу молодшими і старшими. А несподівана гаряча суперечка за якусь грушу на спільній межі, немитий горщик у не заметеній вчасно невідомої хаті або через не варту уваги за інших обставин дитячу шкоду — то лише привід для спалаху тлілої жаринки накопичених образ і взаємних звинувачень.

Закономірно, що в селянських родинах виникало немало непорозумінь. Гострішими вони ставали, коли в господарство невідомо чи зятем приходила досі чужа людина. У більшості випадків завдяки мудрості й терпеливості старших ті непорозуміння пригладжувалися. Але було немало й таких, з якими в родині не могли самотужки впоратися. Тоді все те «сміття виносилося з хати», перемелувалося недобрими язиками на вулиці, обростало плітками. А нерідко й до суду доходило.

Розглянемо три типові сімейні конфлікти в селі Данина, за розв'язанням яких ті, кого це найбільше допекло, звернулися до волосного суду.

Юхим Татарчук подав позовну заяву до Володькової Дівиці на... свого сина Григорія. Як написано в заяві, «за неповагу і непошанування батька» та з проханням допомогти через суд поділити майно. Справа слухалася 12 лютого 1879 року.

Сторони при свідках поставили перед судом. Кожен — зі своєю правдою. І кожен мав рацію.

Григорій Татарчук (син): «Уже стільки років я з жінкою своєю працюю обробляю землю, власними грошима плачу за неї податок, утримую худобу, а до свого так ще й не доробився. Батько весь час посилається на молодшого сина, мого брата. Та він тепер у війську. То нехай. А я більше не бажаю в гурті жити, хочу працювати на себе, на своїх дітей, бо хто їм раду даватиме?»

Юхим Татарчук (батько): «Я допомагав обробляти землю, доглядав у домі за порядком. А тепер що — я зайвий, уже не потрібний? Крім орендованої, власної землі не маю. Як буде, коли менший із війська повернеться? Добре, коли здоровим...».

А ось рішення суду — безсторонне, беземоційне, але в ситуації, яка склалася в цій родині, здається, найправильніше: «З 8-ми кіп жита, зібраного спільно з минулорічного врожаю, віддати Григорію 4 копи. А з рухомим і нерухомим майном зробити так: надати право Данинському сільському старості за участю сторонніх людей (не родичів) розділити, по рівній частині».

За правдою — до волосного суду

11 Наступна історія за-слуговує назви «печаль-но-зворушлива». Вона про те, як брат на брата ішов. Селянин із Шатури Євмен Динник позичив братові Гаврилу 21 рубль сріблом — чималу суму, що збирали роками на ту ж землю. Але меншому треба було скоріше шукати вихід зі скрутного становища: за викуплену ним у Шатурському селянському товаристві землю спливав час погашати борг. Від прострочення платежу зростала пеня. Тому менший брат прийшов до старшого: виручи. Оформили, хоч і кровні родичі, розписку, датовану 21 лютого 1876 р. Минуло три роки, а борг не повертається: менший го-дує обіцянками й розповідями про скрутне становище. А в кого воно не скрутне? У кожного — сім'я, діти й певні плани на завтрашній день. Та розписка і стала головним аргу-ментом старшого брата на суді.

Вийшло так, що відповідач Гаврило Динник на суд не з'явився. Суддя зачитав передану через посылку розписку з поясненням: «Із загальної суми боргу братові 21 руб.

уже заплатив днями 6 рублів; більше не маю, а як матиму — віддам».

«І що? — запитує суддя старшо-го, Євмена Динника.— Помиритеся й претензію заберете, чи вимагати-мете судової постанови?»

Що мав робити? У голові про-майнуло бідне братове обійстя. Там у нього і діти малі, й жінка хвора. Коли заберуть ту несплачену землю під заставу хати, всім гірше стане. А на тому світі батько питає, чому так прикро вчинив. Брат усе-таки, рідна кров. Забрав заяву...

А ця історія нагадує оспівану в народній творчості безраднісну «при-ймацьку долю». Іншими словами — про доброго приймаченка та скупого тестя.

14 квітня 1879 року у Володько-во-Дівичькому волосному суді слуха-лася справа про сімейний конфлікт у родині данинця Федора Дворського. Причина, що призвела до суду, коротко викладена в заяві позива-ча: «Зять Оксентій Коваль, що живе в мене у приймах, самоправно про-дав коняку, яка належить мені, і ще вкрав у моєму домі 50 руб. сріблом».

«Ну й злодій, — подейкували в селі одні, бо сума насправду нечува-на, — та ще й на коня замахнувся; хитрий, на готове прийшов, а краде».

«Та не брав він тих грошей, — твердили інші. — То все через нена-вість Федорову. Йому ніхто ніколи догодити не може».

І далі в селі різні балачки були б, а конфлікт у родині не припинився, якби не той суд. На рішення суддів вплинули дві речі — аргументи са-мого обвинуваченого, Оксентія Ко-валя, та його свідків.

Оксентій виступав спокійно, ви-важено і впевнено: «Ніяких грошей у тестя не крав і знати не знаю, де вони поділися. А коня справді про-дав днями на сільському ярмарку, за 43 рублі. Гроші собі залишив. Бо вважаю, що маю на те право. Я у при-ймах уже три роки і весь час на Двор-ського працюю — від зорі до зорі, свого нічого не маю, бо все в цьо-му господарстві мені зась. Не те, що слова доброго за цей час не почув, то ще й витісняти з хати тестя почав».

Однієї думки про приймака Дворського були й свідки — Мойсей

Калюжний і Микита Яловський: мо-лодик добрий, працюючий, усі три роки старався в тій сім'ї тільки на гуртове; до чарки не любить загля-дати; про ті пропали 50 рублів нічого не знають; конфлікти часто в цьому сімействі бувають; Оксентій не про-сто працював, а гарував, оскільки сподівався після смерті тестя отри-мати спадщину.

Про рішення суду в цій історії чи-таємо таке: «У скарзі Федора Двор-ського на свого зятя Оксентія Кова-ля щодо крадіжки грошей відмовити. Виділити Ковалю з усього гуртово-го майна третину і стягнути із Двор-ського на користь Ковалю за три роки по 35 руб. сріблом за кожний рік за винятком 43 руб. за продано-го коня — всього 65 руб. сріблом. Судді Карло Калюжний, Кузьма По-грібний, Єлисей Бобер. За неграмот-них розписався — Ігнатенко».

За дивним збігом обставин того дня, 14 квітня 1879 року, у волосно-му суді слухалася ще одна справа про сімейний конфлікт у Данині. Цьо-го разу позивачі виставили в недо-бромому світлі свою невістку. Їх було

аж троє — Олексій, Семен і Опа-нас Дворські. Доводилися вони Ган-ні Дворській діверами (братами по-мерлого її чоловіка).

Причина конфлікту — земля й садиба, точніше, та її частина, кот-ру мала успадкувати Ганна як пре-тендентка на майно по першій лінії. Юридичну колізію створив один із братів покійного Опанас, який по-вернувся в село з воєнної служби і претендував на окрему, вже п'яту, долю в той час, коли спадок був по-ділений на чотириох.

Справа виявилася заплутаною. Із правничої точки зору суд вчинив пра-вильно, захистивши інтереси невістки, що прожила багато літ у законному шлюбі зі своїм чоловіком. А з морально-го боку — молодші брати Дворські по-вели себе на суді не по-християнськи, прилюдно зневажили Ганну.

Микола ТИМОШИК,
доктор філологічних наук,
професор,
Данина — Київ
(Закінчення —
в наступному номері)

Чернігів польський: штрихи до етнічного портрета міста

Хоча Чернігів розташований далеко від польського кордону (660 км) і належав він польській короні зовсім недовго, проте вплив Віслянського краю тут відчутний.

За часів Сигізмунда III у 1623 р. Черні-гівщина була внесена до складу Польської держави за Деулінським перемир'ям 1618 р. Після влаштування своєї влади поляки взя-лися за відбудову фортеці та заселення її околиць.

Населення міста тоді становило близь-ко двох тисяч осіб. Швидко зростали міські околиці. Виникли або відновилися такі села й хутори, як Київка, Коти, Масани, Подусівка, Старий і Новий Білоуси, Бобровиця, Киселів-ка та інші.

1623 року Чернігів отримав від поль-ського короля Сигізмунда III привілей на Магдебурзьке право. 1634 року воно було підтверджене Владиславом IV, 1650 року — Яном Казиміром. Відповідно до цього в місті був створений орган самоуправління — ма-гістрат на чолі з війтом. Першим чернігів-ським війтом став шляхтич Ян Куновський, який одночасно виконував обов'язки ко-менданта фортеці. Службовці місцевого ма-гістрату призначалися королівською адмі-ністрацією. Війта (як правило, з польських шляхтичів) призначав особисто король.

Незважаючи на протести городян, черні-гівський Борисоглібський собор було пере-творено на домініканський храм. Домінікан-ці перебудували собор, надали йому вигляду костюлу — на фасадах збили напівколони, пробрили високі стрільчасті вікна (подібно до готичних споруд).

1626 року утворили греко-католицьку архимандрію, яка довгий час існувала фор-мально в чернігівському Єлецькому мона-стирі. Прихильників унії було мало, позиції греко-католиків були непереконливі, і архі-мандрит Кирило Транквіліон-Ставровець-кий не зміг відбудувати напівзруйнований Єлецький монастир.

Від того часу до нас дійшов і герб Черні-гова — чорний орел. Власний міський герб Чернігів отримав доволі пізно, оскільки три-валлий час перебував у складі Московського царства, де не існувало магдебурзького пра-ва. На гербі міста зображався святий Вла-дислав у лицарському обладунку, з мечем і червоною короговою (на ній хрест) у правій руці. Святий Владислав був покровителем королевича Владислава, який на той час ви-конував функцію адміністратора Чернігово-Сіверської землі. Зображення такого гер-ба використовувалося на міських печатках Чернігова.

Герб Чернігівського воєводства затвер-

Печатка з гербом Чернігова,
1623 – 1781 рр.

дили на сеймі у 1633 р. Він зображав чорно-го двоголового орла з розпущеними крила-ми, увінчаного однією короною. Інколи груди орла прикрашав особистий вензель покро-вителя воєводства королевича Владислава. Походить двоголовий орел, очевидно, від гер-ба Московського царства, частиною якого була Чернігівщина, і на корону якого трива-лий час претендував королевич Владислав.

Місто поволі розвивалося, аж поки не розпочалася Хмельниччина, що закінчилася Переяславською радою, і польський період Чернігова добіг кінця.

Проте польська громада існувала. Її до-повнили польські залізничники, що за цар-ської Росії допомагали прокладати до Чер-нігова колію. Численна польська громада активно впливала на життя міста. Серед її представників були й патріоти України — на-приклад, націоналіст і палкий при-хильник незалежності України Роман Стефанович Бжеський (Бржезький).

У другій поло-вині XIX ст. поляки збудували костел. Але радянська вла-да десакралізувала костел і перетворила його на цивільне при-міщення; цвинтар, що був поруч, зруйнува-ла. На могилках, де похована й Євеліна Ко-женьовська, мама всесвітньвідомого пись-менника Джозефа Конрада, споруджено елітне житло для чернігівської комуністичної верхівки, поруч збудували обком Компартії.

Нині костел — один із корпусів Чернігів-ського обласного державного архіву, католи-кам його не повернули, вони натомість спо-рудили собі новий.

2002 року, після тривалої безуспішної су-перечки між владою міста і парафією Римо-католицької церкви за приміщення костелу, почалося будівництво нового храму Святого Духа й монастирського будинку.

Новий костел радує око одною з перших у місті сонячних батарей.

Свого часу я брав участь в археологіч-них розкопках на місці нового костелу — там була боярська садиба з власними укріплен-нями.

Станом на 1914 рік у Чернігові мешкало близько 2 000 поляків. Після буремного XX ст., пишуть дослідники Лесь Белей та Лукаш Сатурчак у книзі «Асиметрична симетрія», по-ляками у 2001 році назвали себе 200 жите-лів Чернігова, хоча, певно, їх набагато біль-ше. Принаймні серед моїх знайомих виста-чає громадян із «карткою поляка».

Олександр ЯСЕНЧУК

Борисоглібський собор, перебудований у вигляді домініканського костюлу. Давньоруський вигляд собору повернули під час реконструкції у 1950-их роках.

Новий храм із монастирським будинком.

Батури́н — Гетьманська столиця

Грошовий обіг Гетьманщини

Асортимент монет українського ринку середини XVII — початку XVIII ст. був надзвичайно наповнений грошима, що входили до складу монетних систем Московії та інших європейських держав. Геополітичне становище Батурина сприяло появі на його території монет грошових систем цих країн уже в першій половині XVII ст. Підтвердженням цього є археологічні знахідки на території м. Батурина. Зокрема дослідники 1996 року знайшли 2 монети — талери, які датуються 1622 р. та 1647 р. Талер 1622 р. відкарбували в м. Базелі (Швейцарія), він знаходиться в експозиції музею археології Батурина. У ті часи ця монета була представлена не тільки в грошовому обігу Європи, а й у міжнародній торгівлі. У середині XVII ст. за 3 талери можна було купити корову, а за 100 талерів — гармату.

Б. Хмельницький, І. Виговський, П. Дорошенко намагалися здійснити карбування власних монет на території Гетьманщини, але їм це не вдалося. Винятком не став і І. Самойлович. Він домовився з московським царем Олексієм Михайловичем про випуск нових грошей (чехи або півтораки), які б перебували лише в грошовому обігу України. Ці грошові знаки мали карбуватися за зразком польських монет, ідентичні за розміром і вагою, тільки польський герб потрібно було замінити на царський, а ім'я короля — на ім'я царя латиною.

Карбувати нову монету доручили Янові Гранковському, який раніше працював на Львівському монетному дворі, а потім виготовляв гроші для П. Дорошенка. Гроші мали виготовлятися в Путивлі, але московський цар помер, і підготовку припинили. Ще одну спробу було здійснено вже при царю Федорі Олексійовичу, але з невідомих причин вона також завершилася невдачею.

Срібний півторагрошовик Сигізмунда III Вази, 1623 р.

Гетьману І. Самойловичу так і не вдалося втілити цю ідею в життя, оскільки в липні 1687 р. його шляхом змови усунули від гетьманської влади. Під час опису майна гетьмана, який був проведений 1690 р., виявили не тільки значну кількість коштовних речей (близько 510 кг срібного посуду, десятки унікальних сидел і карет, прикрашених коштовностями), а й грошові одиниці: «...70 чевоньх золотых, 33714 таларей, ..., 1920 левковъ, 4 полуталаря, 8 полулевковъ, 69 чвертокъ...». Велика кількість талерів наводить на думку, що ця монета була однією з найголовніших обігових монет на території Лівобережної України.

Грошова реформа, проведена московським царем Петром I (1701 р.), почала поступово послаблювати роль монет європейських країн, що перебували в обігу й на території Гетьманщини. Гроші карбувалися не тільки зі срібла, а й використовували мідь. До «петровської» грошової системи входили великі срібні монети — «рублі», «полтинники» (50 копійок), «півполтинники» (25 копійок), невеликі срібні монети — «гривеники» (10 копійок) та мідні «п'ятаки» (5 копійок).

Крім срібних і мідних монет, у Росії карбувалися ще й золоті монети, це були «червонці» та «півчервонці». Вони ж карбувалися відповідно до західноєвропейських вимог.

Саме з появою грошових одиниць Російської імперії почали ускладнюватися товарно-грошові відносини України з іншими європейськими державами.

Щодо нумізматичних знахідок на території міста Батурина, то під час археологічних досліджень (сезонів 1995 — 2012 рр.) було знайдено велику кількість монет: півторагрошовики, соліди, талери та інші. Найбільшу їх частину знайшли під час розкопок на території укріплених частин міста 2002 р. Зокрема, були знайдені мідні литовські монети — «боратинки», які чеканилися на монетних дворах Речі Посполитої в 1659 — 1668 роках.

У 2007 р. під час археологічних досліджень на території Батуринської фортеці знайшли невеликий скарб із 7 срібних польських монет Сигізмунда III Вази (1587 — 1632 рр.) — півторагрошовиків, складених акуратно стопкою (що свідчить про їх перебування у вузькому гаманці з тканини, сліди якої відбилися на поверхні монет). Одна з монет (карбована, на відміну від решти, в Литві) має отвір для підвішування, що може бути свідченням її використання не тільки як грошового еквіваленту, а як жіночої прикраси.

Уся ця значна кількість грошових одиниць, які були описані та знайдені на території Батурина, свідчить, що місце посідало одне з провідних місць в економічній політиці Гетьманщини, оскільки знаходилося на перехресті торгових шляхів Московії та європейських держав.

Андрій БАТЮК

Ганна Дольська в житті Івана Мазепи

Княгиня Ганна Дольська займає невідоме місце в українській історії, а саме у вирішальній фазі політичної діяльності гетьмана Івана Мазепи. І досі точно не відомо, як були пов'язані ці дві особи — суто політичними стосунками чи, можливо, між ними навіть могла промайнути «іскра» кохання.

Ганна Дольська походила з давнього польського шляхетського роду, майже все життя мешкала на території західноукраїнських земель. На жаль, точної дати й місця народження Ганни історія до наших днів не зберегла, але, швидше за все, вона народилася в період між 1661–1663 рр. у Львові. Чарівну освічену дівчину 1676 року застав на 30 років старший за неї князь Костянтин Вишневецький, який мав посаду белзького воєводи. Від нього вона народила синів Януса-Антоніа (1678), Михайла-Сервація (1680) та доньку Франциску.

Князь Костянтин здобував освіту в Краківській академії спільно з майбутнім королем Яном Собеським. Завдяки цьому молода жінка потрапила до вищого світу Речі Посполитої. Після десяти років подружнього життя її чоловік раптово помер. Через три роки, у 1689 р., у Варшаві Ганна стала дружиною великого маршала литовського Яна-Карла Дольського, який був старшим за неї на 24 — 25 років. Важливо зазначити, що її чоловік був товаришем польського короля Яна Собеського. А оскільки наприкінці 1689 р. І. Мазепа «спрямував» до польського двору свого таємного посланця Соломона з проханням допомоги визволити Україну від «опіки» Москви, то можна припустити, що Ганна Дольська була втаємничена в деталі цієї місії, особливо коли подія набула розголосу.

Другий шлюб тривав недовго — 1695 р. Я. Дольський помер, і Ганна знову зали-

шилася вдовою. Уперше І. Мазепа особисто зустрівся з Г. Дольською взимку 1705 р. у Білій Кричиці, що неподалік від Крем'янця, де відбулося хрещення її онуки Урсули, гетьмана ж обрали хрещеним батьком. Після хрестин Мазепа ще два дні пробув у Білій Кричиці й мав із княгинею, як про це писав Пилип Орлик у своїх спогадах, «ночные и дневные конференции». Після цих подій Ганна досить часто направляла свої зашифровані листи до гетьмана. У свою чергу І. Мазепа втаємничив у цю справу і П. Орлика, який займався їх розшифруванням. Тому можна дійти висновку, що в зашифрованих листах найімовірніше містилася інформація про події, які відбувалися на території України та Польщі, й це не було листуванням двох закоханих людей. Саме тоді Г. Дольська вже була наближеною особою до польського короля С. Лещинського — союзника шведів під час Північної війни, котрий, можливо, через Ганну намагався донести до І. Мазепи ідею Карла XII «ски-

нути з трону Петра I», що могло б відкрити нові можливості для України.

У 1707 р. відносини між гетьманом і польсько-шведською стороною погналися. Це погнання викликало багато запитань у генерального писаря П. Орлика, тому І. Мазепа пояснив, що він це робить для того, аби шведи, прийшовши на територію України, не вважали український народ ворогом.

Улітку 1707 р. Г. Дольська у своєму листі повідомляла про небезпеку, що загрожувала І. Мазепі в особі князя О. Меншикова, котрий «сам в Україні хоче бути гетьманом». Керманіч подякував за пересторогу, і вже у вересні союзницька тема знову вийшла на чільне місце в їхньому листуванні. Швидше за все, в цій кореспонденції йшлося не лише про політичну ситуацію, а й про «амурні справи». Оскільки навіть сучасники І. Мазепи, зокрема його племінник Андрій Войнаровський, згадували, що княгиня Г. Дольська обіцяла вийти за гетьмана. А вже в доносі В. Кочубея зазначалося, що «же тая княгиня Долская прислала ему (гетьману) постель коштовную и хорошую, музыкантов своїх колка человека з інструментами, котрїя музиканти и тепер при нем найдуютца».

У свою чергу І. Мазепа позичив їй 10000 дукатів «для выкупления своїх клеветов». Хоча в листі від 27 січня 1708 р. до воєводи белзького Адама Сенявського І. Мазепа писав, що поголоски про його весілля з Г. Дольською «є явними плітками».

Поразка шведів та їхніх союзників українців у Полтавській битві 1709 року унеможливила подальші контакти між княгинею та гетьманом. До того ж Іван Мазепа після тяжкої хвороби помер у вересні 1709 року. Ганна Дольська померла 6 травня 1711 року у Львові.

Андрій БАТЮК

До історії торгівлі євреїв у Батурині

Протягом багатьох століть основним видом промислу єврейського населення була торгівля. Згідно зі статистичними даними фондів Державного архіву Чернігівської області, в промисловості Чернігівської губернії за 1897 р. було задіяно близько третини єврейського населення. Сільським господарством займалися близько 4% євреїв, торгівлею — понад 40%.

Усі євреї поділялися на чотири класи: землероби, фабриканти й ремісники, купці, міщани. У кожного з класів існували свої переваги. У Батурині проживали представники класу купців. В описі від 13 травня 1860 р. зазначено, що уродженець м. Батурина єврейської національності «купеческий сын Юдка Вульф Куколев устроил на свой счёт новый дом» для відкриття в ньому молитовної школи. Сам батько Юдка Вульфа Куколев входив до конотопської третьої гільдії купців. Залежно від суми капіталу купці поділялися на три гільдії: I гільдія — 50 і більше тис. крб., II гільдія — понад 20 тис. крб., III гільдія — понад 8 тис. карбованців.

На початку XX ст. особливістю торговельної діяльності євреїв у Батурині, порівняно із представниками християнства, був розквіт пересувної торгівлі. Знаходимо підтвердження цього в описі від 24 жовтня 1912 р. «Торговля из всякого рода торговых заведений, в том числе булочных и колбасных, постоянная на базарах и ярмар-

ках, разносная и развозная». Продавали євреї вироби із золота, тютюн, а хлібобулочні вироби експортували до Білорусії.

Окрім внутрішньої торгівлі євреїв у Батурині, значного промисловості Чернігівської губернії набула й зовнішня торгівля. Представники єврейської національності активно займалися перекупівлею продуктів харчування. В описі від 22 січня 1916 р. йдеться про те, що «в м. Батурине с давних времён некоторые лица занимаются перекупкой съестных припасов — яиц, масла, свежей рыбы — и отправляют эти продукты для перепродажи в г. Конотоп и м. Бахмач. Этим занимаются два еврея и около 30 человек русских, есть между ними и жены солдат». Усі продукти, які перекуповують євреї, відправляються до їхнього повіту і продаються вроздріб.

У «Пояснювальній записці пристава і стану Конотопського повіту повітовому справнику» від 1916 р. йдеться про те, щоб ужити заходів проти перекупівлі продуктів харчування євреями і негайно розробити обов'язкову постанову для м. Батурина про обмеження часу здійснення закупівлі продуктів харчування, а також заборонити євреям купувати продукти до 11-ої години ранку. Така обов'язкова постанова існувала в Конотопі, але на повіті не поширювалася.

У 1844 р. єврейське населення обклали коробковим податком. Чому податок мав назву саме коробковий? Тому,

що в перекладі з єврейської мови ідиш це означає внутрішньообщинний податок. Коробковий збір — особливий вид податку на предмети першої необхідності — виник ще у XVII ст., коли євреї поселилися в Польщі. Це була своєрідна релігійна контрибуція королям і духовенству за право поселення євреїв у містах і містечках. У Російській імперії цей вид податку збирали з євреїв для потреб єврейської громади. Спочатку кошти належали общинам, з часом російський уряд узяв під свій контроль збір податку, і деякі суми пішли на залучення євреїв до землеробства. Коробковий податок складався із загального (на споживання м'яса) і додаткового (з торгівлі, за носіння національного одягу) податків, а також свічковий податок. Ці кошти надходили до державної скарбниці. Крім того, євреї об-

кладалися й загальнодержавними податками.

У газеті «Черниговские губернские ведомости» за 1880 р., за випуск якої відповідало губернське правління, подано статистичні дані про «Раскладку суммъ свечнаго сбора еврейскаго общества Черниговской губернии за I половину 1879 года, назначенныхъ Министерствомъ Внутреннихъ Делъ». Здійснюючи аналіз відомостей, можемо стверджувати, що кошти із коробкового збору виділялися й на оплату загальнодержавних податків за тих, хто не міг їх сплатити.

Таким чином, єврейське населення відігравало важливу роль у розквіті торгівлі в Батурині, економічному розвитку Чернігівської губернії та наповненні коштів державного бюджету Російської імперії наприкінці XIX — початку XX ст.

Юлія СІРЕНКО

Мартиролог злочинів комуністичного режиму

Закон «про п'ять колосків»

7 серпня 1932 року побачив світ жорстокий репресивний закон «Про охорону майна державних підприємств, колгоспів і кооперації за зміцнення суспільної (соціалістичної) власності», відомий як закон «про п'ять колосків» (або «закон про колоски», оскільки кількість «украденого» не регламентувалася жодними кількісними показниками — могли засудити й за один колосок). Ухвалено цей закон спільною постановою Центрального виконавчого комітету і Ради народних комісарів СРСР, а його авторство приписують особисто Сталіну.

Унаслідок злочинної політики «колективізації» людей позбавили права власності на землю. Паралельно розкручувався маховик так званого «розкулачення», спрямованого на знищення всіх противників колгоспів. За кілька років селян не тільки перетворили на рабів у найгірших традиціях кріпосного права, а й почали відверте змушання, яке завершилося Голодомором-геноцидом 1932–1933 років.

Одним із важливих кроків на шляху до геноциду українського селянства став сумнозвісний закон «про п'ять колосків», за яким розкрадання колгоспного майна каралося розстрілом, і лише наявність пом'якшувальних обставин могла зменшити вирок до мінімуму 10 років ув'язнення. Амністія заборонялася. І

це при тому, що за тодішнім законодавством навіть навмисне вбивство каралося ув'язненням до 10 років. А за просту крадіжку чужого майна давали до трьох місяців примусових робіт.

Існувала також таємна інструкція від 13 вересня 1932 року про порядок застосування положень закону. Зокрема, ставилося завдання щодо «куркулів» застосовувати лише розстрільні статті. Хоча аналіз кримінальних справ засвідчує, що 83% засуджених становила селянська біднота.

Закон «про колоски» не мав прецедентів у світовій історії. У тогочасних умовах він фактично забороняв людям володіння їжею. Українці опинилися у смертельному замкненому колі: фантастичні плани хлібоздачі (які точніше було б називати планами конфіскації зерна) прирікали селян на голодну смерть, а будь-які спроби врятуватися блокувалися конфіскацією всього їстівного (за невиконання хлібоздачі) та кривавими, нелюдними законами. У містах заборонялося продавати хліб селянам. Їм не дозволялося найматися на роботу на промислові підприємства, переходити або переїжджати в Росію. Загороджувальні загонами на кордонах із Польщею та Румунією розстрілювали всіх утікачів. Українські села наповнилися партійними активістами й «буксирними бригадами»

для обшуків і конфіскації харчів, заясніли «чорними дошками». Тим часом підрозділи ДПУ провели масштабну кампанію «очищення» України від «петлюрівців» і «українських націоналістів» — в Україні 1933 року арештували більше людей, ніж у часи Великого терору. Так було запущено механізм масового вбивства українських селян штучно спланованим голодом.

За деякими відомостями, протягом року за цим законом було засуджено 150 тисяч людей, зокрема й дітей. Закон діяв до 1947-ого, за ним засуджували людей також під час голоду 1946–1947 років. Хоча пік застосування кривавого закону припав саме на 1932–1933 роки.

Як наслідок, жертвами Голодомору-геноциду 1932–1933 років стали кілька мільйонів українців. Тоді як СРСР продовжував продавати зерно за кордон (у 1932-ому — 1,73 млн тонн, у 1933-ому — 1,68 млн тонн; у наступні роки більший показник було досягнуто лише в 1938-ому). Цього цілком би вистачило, аби нагодувати всіх голодуючих. До всього, купи зерна й картоплі, зібрані на залізничних станціях для вивезення в Росію, нерідко гнили просто неба.

Сергій ГОРОБЕЦЬ,
Український інститут
національної пам'яті,
м. Чернівці

Панорама подій

У радіоефірі аналізують
25 років української
незалежності

«Лекторій: 500 хвилин про Україну» — це спільний проект Українського радіо, громадської організації «Інформаційні ініціативи» та Українського інституту національної пам'яті.

У проекті візьмуть участь Левко Лук'яненко, Богдан Гаврилишин, Олесь Доній, Володимир Фесенко, Олег Рибачук, Володимир В'ятрович, Сергій Квіт та багато інших особистостей нашого часу. Усього — 25 лекторів, по одному на кожен випуск.

Перед ними стоїть завдання не стільки згадати ключові події, описати найбільші досягнення і затаврувати прикрі прорахунки, як узагальнити й систематизувати прожите нами 25-річчя. Й таким чином зрозуміти наше сьогодення, а відтак звести до мінімуму споконвічну українську звичку наступати на одні й ті самі «граблі».

Кожен гість радіопрограми матиме 20 хвилин.

Перший випуск вийшов в ефір Першого каналу Українського радіо 30 липня, о 19.30. Далі лекції звучать у радіоефірі щодня, о цій же годині.

Також аудіозаписи публікуватимуться на сайтах lector.pro та memory.gov.ua.

В Україні вперше розкопали
трипільську майстерню
з обробки металу

У Кам'янці-Подільському (Хмельницька область) археологи знайшли ливарню часів пізньої трипільської культури. Вік розкопаної майстерні оцінюють майже в 6 тисяч років. Це перша трипільська ливарня, виявлена в Україні.

Археологи зазначають, що ливарню віком 3800–3600 років до н.е. знайшли в самому центрі історичного Кам'янця-Подільського, на площі Польський ринок. У розкопці виявлено 3 фрагменти тигелів і 6 фрагментів мідних пластин. Також було знайдено мідний шлак і кістки, на яких є сліди міді.

За словами дослідників, знахідка стосується так званої «шипинецької групи» — пізнього періоду трипільської культури.

Презентація колекції
документів
Павла Дорожинського

У Центральному державному архіві зарубіжної україніки відбулася презентація колекції документів українського громадсько-політичного діяча, публіциста, журналіста Павла Дорожинського (1926–2015) «Шляхетний дар Батьківщині».

Представлено невідомі широкому загалу документи про активну участь Павла Дорожинського в житті української спільноти за кордоном, а також внесок усієї української діаспори в боротьбу за здобуття Україною незалежності. Документи розповідають про діяльність Павла Дорожинського як члена Організації державного відродження України, Світового конгресу вільних українців, Організації українських націоналістів та інших українських громадських організацій за кордоном.

Документи висвітлюють також державницьку і громадську діяльність Андрія Мельника, Тараса Бульби-Боровця, Івана Кабачківа, Олександра Шульгина, Євгена Онацького, Олега Лашенка та інших видатних українців.

Гармонійним доповненням до документів стали книги із власної бібліотеки Павла Дорожинського з дарчими написами Андрія Мельника, Уласа Самчука, Любомира Винара, Левка Лук'яненка, Атени Пашко та ін.

Презентація увінчалась підписанням угоди про передавання документів Центральному державному архіву зарубіжної україніки і частини бібліотеки — Кам'янець-Подільському національному університету ім. Івана Огієнка.

Адреса архіву: м. Київ, вул. Солом'янська, 3. Вхід вільний. Презентація триватиме до кінця серпня 2016 р.

У світі
крилатих
слів

Дволикий Янус. У Давньому Римі поклонялися богові часу — Янусу. Він мав два обличчя — молоде, що дивилося вперед, у майбутнє, і старе, яке споглядало минуле. Януса вважали також богом початку і кінця, входів і виходів. Згодом ім'я дволикого Януса набуло переносного значення — дволика, нещира людина.

Пенати. Римляни, як і багато інших народів, обожнювали власних предків. Кожна сім'я мала своїх божків-пенатів, постаті яких були в оселі на почесному місці, біля вогнища. Їм приносили жертви під час сімейних свят. Слово «пенати» стали вживати в переносному значенні — «рідний дім».

Пірова перемога. Пірр був царем Епіру — держави на північному заході Греції. Талановитий полководець марив підкоренням світу, але на заваді була могутня Римська держава. Пірр пішов війною на Рим. У 280 році до нашої ери цар висадився в Італії з 20-тисячним військом, посиленним бойовими слонами. В одній із битв Пірр отримав перемогу, але загинули 5 тисяч його воїнів і багато восначальників. Коли царя вітали з перемоги, він мовив: «Ще одна така перемога, і ми загинемо». Вислів означає сумнівну перемогу, не варту жертв.

Календар
всесвітньої історії

21 серпня
Народився: 1871 — Леонід Андрєєв, російський письменник.

Померли: 1925 — Осип Маковей, український поет, прозаїк, публіцист, критик, літературознавець, перекладач; 1940 — Лев Троцький, більшовицький лідер.

Осип
Маковей

22 серпня
1864 — підписана перша Женевська конвенція, утворено товариство Червоного Хреста.

Помер: 1651 — Єремія Вишневецький, польсько-український князь.

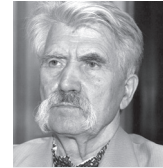
23 серпня
Європейський день пам'яті жертв сталінізму та нацизму.

1939 — у Москві підписано пакт Молотова — Ріббентропа.

Народився: 1867 — Осип Маковей.

24 серпня
День Незалежності України
1949 — набув чинності договір про створення НАТО.

Народився: 1899 — Хорхе Луїс Борхес, аргентинський письменник; 1927 — Левко Лук'яненко, український політик, Герой України.

Левко
Лук'яненко

Помер: 1745 — Олександра Довбуш, ватажок опришків у Карпатах.

25 серпня
1991 — Білорусь проголосила незалежність від СРСР.

Народилися: 1530 — Іван IV Грозний, перший московський цар; 1924 — Павло Загребельний, український письменник; 1940 — Микола Жулинський, академік НАН України.

Іван
Багрянний

26 серпня
Народився: 1451 — Христофор Колумб, іспанський мореплавець, першовідкривач Америки; 1914 — Хуліо Кортасар, аргентинський письменник.

Анна
Герман

Померли: 1982 — Анна Герман, польська естрадна співачка.

27 серпня
1900 — у Британії почали курсувати перші міжміські автобуси.

1977 — на Чорнобильській АЕС пущено перший блок.

Народилися: 1856 — Іван Франко, письменник, учений, громадсько-політичний діяч, публіцист; 1902 — Юрій Яновський, український письменник, журналіст; 1941 — Богдан Ступка, український актор театру і кіно.

Іван
ФранкоБогдан
Ступка

28 серпня
1830 — у США в перегонах з конкою випробувано перший американський паровоз, що його сконструював Пітер Купер.

Народилися: 1749 — Йоганн Вольфганг фон Гете, німецький письменник; 1890 — Дмитро Загул, поет, перекладач, літературознавець. Загинув у більшовицьких концтаборах на Колимі приблизно в 1944-ому.

Померли: 1921 — Григорій Чупринка, український поет, у 1919 — керівник повстання проти більшовиків на Чернігівщині.

29 серпня
1561 — у пересопницькому монастирі Різдва Пресвятої Богородиці завершено створення національного символу — Пересопницького Євангелія.

Народилася: 1868 — Людмила Старицька-Черняхівська, драматург, літературознавець. Арештована НКВС, загинула, ймовірно, в 1941-ому.

Померли: 1940 — Євген Петрушевич, український громадсько-політичний діяч, президент Західної області Української Народної Республіки; 1986 — Катерина Зарицька, політична діячка, член ОУН. У 1947-ому заарештована органами НКВС (засуджена до 25 років ув'язнення); 1988 — Микола Олексійович Лукаш, український перекладач.

30 серпня
1860 — запустили перший британський трамвай.

1901 — Хьюберт Сесіл Бут запатентував пілосос.

Народилися: 1841 — Михайло Драгоманов, видатний український історик і громадський діяч; 1871 — Ернест Резерфорд, британський фізик, лауреат Нобелівської премії з хімії (1908); 1883 — Дмитро Донцов, український літературний критик, публіцист, політичний діяч, фундатор теорії інтегрального націоналізму.

31 серпня
1897 — Томас Едісон запатентував кінокамеру (кінетограф).

Народилися: 1881 — Іван Омелянович Павленко, генерал-хорунжий Армії УНР; 1893 — Нестор Нижанківський, український піаніст, композитор, музичний критик.

Померла: 1941 — Марина Цветаєва, російська поетеса.

Марина
Цветаєва

1 вересня
1906 — у Вільно вийшла «Наша доля» — перша легальна газета білоруською мовою.

1939 — нападом Німеччини на Польщу розпочалася Друга світова війна в Європі.

1996 — в Україні запроваджено національну валюту — гривню.

Народився: 1925 — Ігор Юхновський, український учений і політик.

Помер: 1867 — Опанас Маркевич, український фольклорист, народознавець, етнограф, громадський діяч. Похований у Чернівці.

Ігор
Юхновський

Світліни з архіву Володимира Сапона

Біла Спілка письменників із Дмитром Павличком, Володимиром Бровченком, Володимиром Коломійцем, Анатолієм Борзняком, Любою Голою.

Я поруч із вівською «Правління Спілки...», 1975 р.

Ювілейні дати народження

Серпень

18 — 180 років, Олександр Кониський (1836 – 1900), український письменник. Народився на хуторі Переходівка біля Ніжина.

20 — 95 років, Микола Зарудний (1921 – 1991), український прозаїк.

23 — 175 років, Данило Мороз (Д. Неодля) (1841 – 1894), український письменник. Народився в с. Сахнівці Менського району.

25 — 115 років, Іван Кмета-Ічнянський (1901 – 1990), доктор теології, релігійний діяч, поет, прозаїк. Уродженець м. Ічні.

27 — 145 років, Теодор Драйзер (1871 – 1945), американський прозаїк.

29 — 95 років, Микола Романченко (1921 – 1991), український поет, прозаїк.

Вересень

2 — 90 років, Євген Лєонов (1926 – 1994), російський актор.

3 — 65 років, Наталія Поклад (1951), українська поетеса, публіцист.

4 — 105 років, Віктор Самойлович (1911 – 2000), український архітектор, уродженець Прилук.

8 — 175 років, Антонін Дворжак (1841 – 1904), чеський композитор і диригент.

11 — 105 років, Михайло Хазан (1911 – 1943), український письменник, журналіст. До війни працював у Чернігові.

12 — 95 років, Станіслав Лем (1921 – 2006), польський письменник-фантаст.

13 — 85 років, Борис Харчук (1931 – 1988), український прозаїк.

14 — 105 років, Паола Утевська (1911 – 2001), український прозаїк.

20 — 125 років, Павло Філіпович (1891 – 1937), український поет.

20 — 95 років, Григорій Коваль (1921 – 1997), український письменник. Народився в м. Ічні.

21 — 150 років, Герберт Уеллс (1866 – 1946), англійський письменник.

25 — 110 років, Дмитро Шостакович (1906 – 1975), російський композитор.

26 — 115 років, Семен Склярєнко (1901 – 1962), український прозаїк.

29 — 150 років, Михайло Грушевський (1866 – 1934), письменник, історик, громадський і політичний діяч.

30 — 90 років, Надія Бабенко (1926 – 2009), майстриня килимарства. Народилася в с.Вересочі Куликівського району.

Михайлові Слабошпицькому — 70

Знаному українському письменнику, критику, літературознавцю, публіцисту, громадському діячу, виконавцю директору Ліги українських меценатів, доброму другу Чернігівського літературно-меморіального музею-заповідника М. Коцюбинського Михайлові Слабошпицькому виповнилося 70 років.

Михайло Федотович Слабошпицький народився в Мар'янівці на Черкащині. Закінчив факультет журналістики Київського держуніверситету, працював у газеті «Літературна Україна», головним редактором газети «Вісті з України», журналу «Вавилон-XX». Від 1995 року — виконавчий директор Ліги українських меценатів, директор видавництва «Ярослав Вал», співголова координаційної ради Міжнародного конкурсу знавців української мови імені Петра Яценка, секретар ради Національної спілки письменників України.

Автор книг «Поет із пекла (Тодось Осьмачка)», «Никифор Дровняк із Криниць», «Веньямін літературної сім'ї (Олекса Влизько)», «З голосу нашої Клію», «Українські меценати», «Українець, який відмовився бути бідним» (про Петра Яценка), «Пейзаж для Помаранчевої революції», «25 поетів української діаспори», багатьох дитячих оповідань. Його роман «Марія Башкирцева» виходив у перекладах на французьку та російську мови. Загалом автор понад двох десятків книжок для дітей та юнацтва, прози, публіцистики й літературної критики. Також Михайло Федотович є автором книги «Що записано в книгу життя. Михайло Коцюбинський та інші», що була презентована 2012 року, перевидана 2014 року.

2015 р. у видавництві «Ярослав Вал» вийшли книги «Велика війна. 2014» та «Наближення до суті» (35 літературних портретів). Нині Михайло Слабошпицький працює над романом «Основний час».

Михайло Федотович був і є ведучим радіопередач «Екслібрис», «Прем'єра книги», «Нобелівські лауреати», «Літературний профіль».

Письменник є лауреатом Національної премії України імені Тараса Шевченка, літературних премій імені Лесі Українки, Івана Багряного, Олександра Білецького, Олени Пчілки, братів Лепких, Василя Симоненка, Віктора Близнеца, Чернігівської обласної літературно-мистецької премії ім. Михайла Коцюбинського.

Колектив Чернігівського літературно-меморіального музею-заповідника М. Коцюбинського щиро вітає Михайла Федотовича з ювілеєм та бажає міцного здоров'я, творчого довголіття і нових літературних звершень!

Ігор КОЦЮБІНСЬКИЙ,
директор Чернігівського літературно-меморіального музею-заповідника
М. Коцюбинського

Цікаве про українських письменників

Валерій ШЕВЧУК із книги «Із вершин та низин»

Не хочу бути паном

Служачи у війську офіцером, Юрій Федькович поведився дивно. Він не відгороджувався від солдат, залюбки вчив їх читати, слухав їхні розмови, співав з ними пісні, збираючи довкола себе цілий гурт земляків. Перший вірш поета «Нічліг» був створений як співанка для українців-вояків. Вийшовши у відставку, Федькович скинув офіцерського мундира і демонстративно вдягся в простий гуцульський костюм — вчинок на Буковині нечуваній. Бувши католиком, перейшов у православну віру і з Осипа став Юрієм — хотів бути справжнім гуцулом і не мати в собі нічого панського. Гуцули прийняли його у свій гурт і навіть обрали війтом у Путилові. Поет здобув собі такий авторитет, що люди, замість подавати до суду, ставали на суд перед ним, і тут вирішувалися навіть такі справи, що мали йти до крайового суду в Чернівці. Коли ж пани почали зазіхати після знесення панщини на гуцульські ліси й пасовиська, Федькович став народним адвокатом і в довгому, складному й запутаному судовому процесі виборів 16 селянам Вижницького повіту їхні ліси й пасовиська. Докази, наведені Федьковичем, були такі певні, що буковинський уряд і міністерство у Відні згодилися змінити некорисний для селян присуд.

Любов Ю. Федьковича

1859 року німецький буковинський поет Найбавер увів Ю. Федьковича в дім Марошані, де він зустрів майбутню свою кохану Емілію. У цьому домі влаштувалися імпрізовані вечори, й чимало гостей Марошані лишили в альбомі панночки свої вірші. Є там і вірші Федьковича. Панна Емілія була гарна, грала на фортепіано й чудово співала. Федькович почав тут часто бувати, декламував із Найбавером свої та чужі вірші. Поета захопила дівчина, і не без взаємності, говорили вже про заручини, але панна не мала грошового забезпечення, а сам поет був тоді бідним офіцером, що жив тільки на зарплатню. Через те батьки дівчини згоди не шлюбу не дали, і любов ця залишилася в поезії та до смертній приязні: Федькович написав на честь своєї коханой кілька німецьких та українських поезій, зокрема відомий вірш про троянду і стрільця. Емілія незабаром вийшла заміж за багатого діда й вела світський спосіб життя — сам румунський король танцював із нею на балах. Померла вона зовсім молодою, в 24 роки, не лишивши дітей. Але вірші Федьковича зберігала до смерті так само, як і поет зберігав її картки, китичку і дубовий листок, що дівчина йому подарувала.

Спробуй зроби!

Знудившись на селі без освіченого товариства і бажаючи віддатися літературній праці, Ю. Федькович прийняв запрошення львівської «Просвіти» і 1872 року приїхав до Львова. Умови, які йому висунули, були трохи дивні: за рік поет мав написати 6 популярних книжок, і за це йому мали заплатити 500 крон річної плати — цих грошей не вистачило б навіть на скромне життя. Тому товариство «Руська бесіда» згодилося виплатити поету ще 500 крон, коли він, крім 6 книжок, перекладе ще з чужих мов для театру п'ять драм. Федькович, не подумавши, підписав умови, а оскільки був людиною слова, цілими днями сидів у кімнаті й писав — тож його майже ніхто не бачив. Виходив він на вулицю рідко і вечорами, щоб по вечеряти поза домом. Незважаючи на старання, яке докладав, Федькович не зміг виконати угоди і, пробувши у львівській «Просвіті» 14 місяців, мусив звідти повернутися назад до рідного Путилова.

Поезія лауреатів премії імені Михайла Коцюбинського

Продовжуємо знайомити читачів із поезією лауреатів обласної літературно-мистецької премії імені Михайла Коцюбинського. Позаторік у Чернігові видана «Антологія творів лауреатів премії імені М. Коцюбинського. Поезія». З неї друкуємо ці твори. Завершуємо передрук цієї антології.

Шульга Олена Василівна народилася у м. Прилуки 26 квітня 1946 року. У дитинстві дівчинку скувала тяжка хвороба. Долати її допомагали рідні, лікарі. Та найбільше підсобляла вона собі сама — вірою в життя, в те, що мусиш творити добро.

Закінчила Київський державний інститут культури, працювала бібліотекарем у Прилуках. 1991 року в київському видавництві «Молодь» вийшла збірка Олени Шульги «Зелений листопад», після якої поетесу прийняли до Національної спілки письменників України. Твори О. Шульги друкувалися в періодиці. Видала збірку поезії «Дивна птаха», за яку 2003 року удостоєна звання лауреата премії імені М. Коцюбинського. Померла 2004 року.

Розмова про милосердя

Не оспівавши раз на рік
Держави вільної ознаки,
Що стала раєм для калік,
Хоч вийдїть на базар, писаки!

Он факт живий під ворїтьми,
Що в ваші схеми не лягає:
Забута власними дітьми,
Бабуся руку простягає.

Нам зручно натовп протиріч,
Що вже не має сил кричати,
Зіткнувшись навіть віч-на-віч,
Не чути і не помічати.

Де б ще вдалось молодику,
Щоб чорним видавалось біле,
Вчитувати в словнику,
Що милосердя — застаріло?

В серцях ніяк не тане лід
З комуністичного порога,
Де ковзається інвалід,
Благаючи про допомогу.

Пихатим злом тривалий час
Самовдоволено панує
Людина-брат з солодких фраз —
Біди для неї не існує.

Розкручуючи маховик,
Не зважили сучасні гуни:
Кому плювати на калік —
І на здорових з часом плюне.

Коли ж у душах співчуття
І людяність не ночували, —
Як звати виросле дитя?
Який ми лад побудували?

Де наші центри добрих справ —
Опора страдників надійна?
Для тих же, хто найнижче впав, —
Ну хоч би юшка благодійна?

Точка зору вікна

На ніч від хатнього тепла
й затишку
Ми шторою вікно відгородили,
Фіранками, ще й ковдрою
старою:
Адже воно дає дорогу світлу,
Що заважає нам спокійно
спати, —
Тож хай тепер на холоді конає.

А у вікна — відмінна точка зору:
Воно затято твердить,
що повинні
У темряві глухій хоч зорі дальні,
Хоч проблиски, слабкі
й поодинокі,

Розвіювати дивну летаргію,
Нагадуючи людям час від часу
Про неминуче завтрашнє світання.

Людська невдячність увійшла
в прислів'я:
Адже те скло — тонке, крихке
й прозоре,
Безтрепетно приймаючи на себе
Усі завії, гради, зливи тощо,
Удари сил, на противагу назві,
До нас, людей, спрямовано
жорстоких,
І вже тому далеко не стихійних,
Від поглядів своїх не відреклося.

Коли ж нарешті неблаганний
ранок,
Промінням-списами роздерши
штори,
Нас змусив відхилити той
непотріб,
Вікно, закуте в льодяні лабети,
Як і раніше, чисте й невідступне,
Іскрилось гордим зовнішнім
спокоєм.

Лиш поступово теплота
підтримки,
Яку могло надати тільки Сонце,
Розм'якшила відчуженості кригу
І показну байдужість розтопила,
Холодний блиск змінився
помутнінням.
Ще мить — найтяжчі, здавлені
краплини —
І по шибках течуть нестримні
сльози.

Наша історія

Ніч заступила важкою завісою
Низку дрібних клоунад.
Наша історія, вербами писана,
Входить в задумливий сад,
Гусячі пера гілок горобини
Вмочить в колодязь живий,
Зорями літер, від крові рубінових,
Спише блакитний сувій.
В кожне вікно, де хоч іскорка
жовріє,

Стукає «Люди тут є?»
Грошей не просить і хліба
не жебрає,
Тільки напиться дає.
Місце в душі — не в квартирах —
виборює,

Жаль, розбудила дарма! —
До дзвонкової криниці історії
Черги поки що нема...
Наміри дивні в прочанки
новітньої —

З серця прогоничі знять:
Скельце освіти і пломиня
просвітлення
В різних площинах лежать.
Попелом згришч, козацькими
списами,
Бодем пісенних розрад,
Мужністю праці і усміху писана,
Бродить між сірих громад,
В хащах бетонних, в яругах
асфальтових
Вперто торує стежки...
Наша історія світлими шпальтами
Вразить майбутні віки.

Пам'яті Леоніда Тереховича

Поет конав в занедбанім хліві.
Громада поверталася до Бога,
Надійно замикаючи від нього
Порожніх серць масиви житлові.
Він, повернувшись з табірної «дачі»,
Без рідних, без визнання,
без житла,
Притулку в котрійсь з душ чекав
терпляче.
Проте по списку черга не дійшла.
...За шабашами ритуальних втіх,
Що на гробах справляють
метри ситі,
Ім ніколи підтримувати живих,
Аби тримати їх на цьому світі.

Несподівані думки

✓ Занадто багато людей витрачають гроші, яких вони не заробляють, на речі, які їм ні до чого, і все це — щоб вразити людей, яких вони терпіти не можуть. (Уїлл Роджерс).

✓ Найкращий спосіб економити гроші — не виходити з дому.

✓ Дивна річ: здоров'я купити не можна, а розплачуватися ним можна.

✓ 90 відсотків хвороб проходять самі, а інші не виліковуються.

✓ Слово не горобець, робота не вовк, голод не тітка. Довкола — тільки обман.

Було колись...

• Трумен Капоте називав себе «горизонтальним письменником». Для продуктивної роботи йому були необхідні три речі — диван, кава й сигарета. Втім, у другій половині дня каву можна було замінити на склянку бренді або віскі. Саме в положенні лежачи Капоте писав звичайним олівцем на папері: він не визнавав друкарських машинок.

• В архівах Нобелівського комітету збереглося близько 60 номінацій Ейнштейна у зв'язку з формулюванням теорії відносності, однак премія була присуджена тільки за пояснення фотоелектричного ефекту.

• Томас Едісон намагався розробити вертоліт, який мав працювати на поросі. Серія вибухів, які зруйнували частину фабрики Едісона, змусила його припинити експерименти.

• У 1855 році житель Англії отримав право стати своїм же чоловіком. Або дружиною? Одним словом, одружитися на собі.

Куточок гумору

— Миколо, ти після склянки горілки можеш працювати?

— Можу.

— А після двох?

— Можу.

— А після трьох?

— Працювати — ні, могу керувати.

Чоловік звертається в бюро знахідок залізничної станції:

— Я забув у потязі великого бутля з горілкою. Вам його не принесли?

— Ні, але принесли того бідолаха, що його знайшов.

Одеса, знаменитий базар Привоз, ковбасний ряд.

— Шо Ви все ходите, пробуєте, нічого не купуєте?

— А нащо?

— Шоб їсти.

— А я шо роблю?

— Що за дурнуватий комплімент «Ви маєте вигляд на всі сто»? На сто чоґо? Років чи кілограмів?

Кумири зарубіжної естради

Лілі Іванова

Одна з найвідоміших артистів співучої Болгарії. Свого часу суперхіт «Море молодості» у виконанні Лілі Іванової звучав на всіх радіолах колишнього СРСР, у ті часи, коли навіть магнітофони були рідкістю, а компакт-дисків узагалі ніхто не бачив.

Лілі Іванова народилася в місті Кубрат 24 квітня 1939 року в родині чиновника мерії. Закінчила медичне училище в місті Варна, працювала медсестрою. Як і чимало майбутніх зірок естради, прийшла на велику сцену з художньої самодіяльності. Талановиту дівчину з сильним мелодійним голосом швидко помітили й запросили на професійну сцену. Далі був триумф на численних болгарських і міжнародних конкурсах співаків, у тому числі таких престижних, як «Золотий Орфей» у рідній Болгарії, конкурс у Братиславі.

Вражає творче довголіття співачки. 9 січня 2009 року, в 70-річному віці, Лілі Іванова дала сольний концерт у знаменитому залі «Олімпія»

в Парижі, де виступають найвідоміші співаки світової естради.

За понад 50 років виступів на сцені Лілі Іванова записала більше 600 пісень різними мовами в 35 альбомах, багато з яких стали «золотими» в Європі.

Еміл Дімітров

Болгарський співак Еміл Дімітров (23.12.1940 – 30.03.2005) народився в сім'ї артистів. Став дуже популярним виконавцем і композитором ще в 1960-ті роки. Завдяки його музиці багато початківців не лише в Болгарії, а й за кордоном здобули популярність. Наприклад, знамениту пісню «Арлекіно», яку Алла Пугачова виконала на конкурсі «Золотий Орфей» 1975 року і з якої, власне, почалася слава співачки, написав саме Дімітров.

«Моя країна, моя Болгарія» (1970) Еміла Дімітрова стала піснею століття в його країні. Також і за кордоном, у тому числі в СРСР, були популярними пісні співака й композитора (приміром, шлягер «Наш сигнал»).

Хвороба обірвала життя співака 11 років тому, але його кліпи постійно показують на всіх телевізійних каналах Болгарії.

Зайдіть в Інтернеті на YouTube і послухайте пісні цих чудових болгарських артистів.

Жартома і всерйоз

Альтернативний соціологічний словник

Авторитет — повага до влади, заснована на вірі: 1) традиційна — на вірі в розум предків; 2) раціональна — на вірі у власний розум; 3) харизматична — на вірі в те, що для поваги до влади розум взагалі не потрібний.

Агресія — бойовничий інстинкт, що зіштовхує баранів лобами, а людей — ідеологіями.

Адаптація соціальна — успішне пристосування до соціального порядку: в стабільному суспільстві — шляхом конформізму, в перехідному — шляхом бандитизму.

Альтруїзм — прагнення вчинити людям краще, ніж вони хочуть.

Бюрократія — апарат управління, який у гонитві за соціальними благами спромігся відірватися від народу.

Вибірка — респонденти, котрих змогли відібрати для опитування замість тих, кого мали відібрати.

Відчуження — почуття відрази, що його людина відчуває до самої себе як до члена суспільства.

Групове рішення — рішення, яке ухвалюють найдурніші члени групи, а втілюють у життя — найстаранніші.

Еліта — частина суспільства, що вважає себе кращою на тій підставі, що все краще в суспільстві належить їй.

Колективізм — здатність жертвувати особистими цілями за нездатності досягти їх.

Комунікація — акт передачі інформації, що набуває вельми непристойних форм, коли стає масовим.

Конформіст — людина, для котрої хибна думка тим ближча до істини, чим небезпечніше спростування її.

Лідер — член співтовариства, котрий першим біжить до ями й останнім туди потрапляє.

Мазозабезпечені — соціальна верства, якій унаслідок приватизації дісталася лишень її власне майно.

Нація — народ, який відчуває нерозділену любов до своєї держави.

Нерівність соціальна — головне джерело суспільного прогресу, що стимулює людей до соціальної активності: одних — до того, щоб підняти-

ся догори, а інших — до того, щоб не власти вниз.

Норми соціальні — кордони поведінки, в межах яких люди бігають за заохоченнями, а поза ними — від санкцій.

Паніка — стан, коли від страху втрачають голову, а те, що лишилося, намагається тікати, аби якось урятуватися.

Політична соціологія — наука про шкоду, що її політика завдає суспільству.

Порозуміння — здатність побачити одне й те саме різними очима і не вчепитися в нього різними руками.

Порядок соціальний — порядок, який за умов демократії підтримується всім суспільним організмом, а за умов тоталітаризму — окремими органами.

Реклама — соціальна інституція, відповідальна за те, щоб люди перетворювали на покупців, попередньо перетворивши їх на ідіотів.

Репрезентативність — чарівне слово, здатне думку випадково опитаних людей перетворити на громадську думку.

Соціальна політика — турбота про те, щоб багаті не відбивали в бідних хліба, а бідні в багатих — апетиту.

Соціологія — наука, котра переконує в тому, що навіть коли в суспільстві неможливо жити, його вловни можна вивчати.

Стратифікація соціальна — розподіл суспільства на верхні й нижчі верстви, за якого нижнім здається, що верхні сидять у них на горбу, а верхнім — що нижні плутаються в них під ногами.

Традиції — пам'ять про те, що ми мало чим відрізняємося від неосвічених предків.

Трансформація суспільства — період розвитку суспільства, коли в нього з'являється світле минуле.

Утопія — модель суспільства, де мають бути задоволені всі, крім тих, хто цим незадоволений.

Цивілізація людська — те, що людьми вже створене, залишилося створити людяну.

Євген ГОЛОВАХА,
доктор філософських наук,
головний науковий співробітник
Інституту соціології НАН України

Школа української мови

Неправильно	Правильно
Привілейоване положення	Привілейоване становище
Направили листа	Надіслали листа
Явні протиріччя	Очевидні суперечності
Залишитися в стороні	Залишитися осторонь
Згідно наказу	Згідно з наказом
Відповідно з ухвалою	Відповідно до ухвали
Основи для звільнення	Підстави для звільнення
Діюче законодавство	Чинне законодавство

У світі цікавого

☞ Морський кокос, що росте на Сейшельських островах, може досягати 20 кг.

☞ Найбільше яблуко важило 1849 грамів, виростив його Хісато Івасакі на своїй фермі в Японії.

☞ Із соку лакового дерева компанія з виробництва письмового приладдя Pilot 1925 року створила унікальні яскраві й сильні чорнила для своїх ручок, які зазнавали меншого впливу променів сонця, що призводило до швидкого знебарвлення чорнила.

☞ Дослідники вважають, що рослини наділені почуттями, інтелектом, володіють пам'яттю, відчуттям часу, можуть розрізняти кольори і спілкуватися між собою або застерігати один одного. Вони вмють розпізнавати загрозу, тремтять від страху, можуть кликати на допомогу, здатні взаємодіяти один з одним та іншими живими істотами на відстані, розрізняють настрій і наміри людей.

Корисні поради

✓ Щоб до блиску вимити скляний посуд з вузькою шийкою (ваза, глечик), потрібно додати у воду шматочки газетного паперу або дрібно покришену яєчну шкаралупу. Посуд слід трохи потрясти й обполоснути двічі: спочатку водою з оцтом або сіллю, а потім чистою водою.

✓ Посуд із кришталю краще протирати шерстяною ганчіркою, зануривши в синьку, тоді кришталь знову заблещить.

✓ Скельця окулярів не будуть пітніти, якщо їх попередньо протерти сумішшю, що складається з гліцерину й рідкого мила (у співвідношенні 3:7) і пари крапель скипидару. Потім окуляри потрібно обов'язково протерти шматочком фланелі.

Архів нашої газети — на її сайті

Ось уже кілька місяців, як створено в Інтернеті сайт нашої газети «Світ-інфо». Його адреса: <http://svit11.wordpress.com>

За цей час його відвідали понад 3300 читачів. Насамперед, звичайно, з України. Інші — з усіх континентів, переважно це українці діаспори. Ось звідки заходили на сайт читачі газети: Великобританія, Німеччина, Італія, Іспанія, Нідерланди, Польща, Хорватія, Ізраїль, Росія, Білорусь, США, Австралія, Канада, Зімбабве (тобто й Африка).

Друквані видання й Інтернет доповнюють одне одного. Сайт газети, в тому числі для наших передплатників, цікавий тим, що там уже розміщено весь архів «Світ-інфо» за більш як 4 роки виходу газети. Так що на сайті ви можете прочитати будь-які публікації всіх номерів. А читати там є що.

Чернігівський культурно-мистецький центр «Інтермеццо»

14000, м. Чернігів, вул. Шевченка, 9, тел. (0462) 973-628, 973-629, (063) 236-18-03 <http://intermezzo.org.ua>. e-mail: kmc.intermezzo@gmail.com
ICQ: 605-110-856

Послуги: в продажу книги, музика, мистецтво, сувеніри, канцтовари, а також туризм, екскурсії, проведення презентацій, пресконференцій, творчі зустрічі, кава, зручності.

Чернігівська міська організація Суспільної служби України

Види послуг: соціальний патронаж, видавнича діяльність, сприяння вихованню дітей, відродженню духовних і національних традицій. Вул. Шевченка, 9. Тел. (066) 760-86-83, (0462) 973-628, 973-629.

Вас зацікавила наша газета, її публікації? Тоді Ви можете допомогти в її виданні, внісши будь-яку благодійну суму на рахунок «Світ-інфо». Цим Ви підтримаєте видання незалежної української преси.

Кошти на видання можна вносити на банківський рахунок газети: ФОП Антоненко П.Я., ЄДРПОУ/ДРФО 1770703038, Чернігівське РУ ПАТ КБ «Приватбанк» МФО 353586, № 26001051412408